

bb 94. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

-ju la

1973. október 29.

- 89. komárom megye bemutatkozik
- 90. időjárásjelentés
- 91. török fogadás
- 92. kgst-országok állategészségügyi szakértői
- 93. halálos közlekedési baleset
- 94. hírojegyzék

/mti/

--

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: lakatos erzsébet

21.15/ju

NAH

- 60 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h í r e k

1973. október 30.

bb 1. találkozott a két metróvonal - jövőre két irányban építik az észak-déli metróvonalat

i -don/um hi hcz

1973. október 30.

a metróépítések történetében fontos állomáshoz érkeztek az építők: elkészült az az üzemi alagút, amely az észak-déli vonalat köti össze a kelet-nyugatival. itt fordulnak majd meg a szerelvények, illetve ez lesz az észak-déli metro kocsi remize. kialakítását a deák tértől kezdték és a deák téren fejezték be. az alagút ugyanis kör alakú; sugarai érintik a deák teret, a szabadság teret, az aulich utcát, a rosenberg házaspár utcát, a vadász utcát, a bajcsy zsilinszky utat és ismét a deák teret. a körfolyosó egy-egy szakaszon méterenként 30 milliméterrel emelkedik és egy bizonyos szint elérése után 40 milliméterrel süllyed. a deák téren például a kelet-nyugati vonal fölött húzódik, majd fokozatosan az épülő észak-déli vonal alá bujik.

a másfél kilométer hosszú föld alatti szerpentin építése három és fél évig tartott. a „lyukasztás”, vagyis az elkészült üzemi alagút összekapcsolása a kelet-nyugati metróval 15 percet vett igénybe. az építők pontos, kiváló munkáját dicsérik, hogy a két alagút találkozásánál mindössze 21 milliméter volt az eltérés.

az alagutat a leggyakorlottabb, sok éves tapasztalattal rendelkező szakmunkások építették. a rutinra szükség is volt, mert az alagutat többféle módszerrel kellett kialakítani. a viszonylag egyenes szakaszokon furópajzzsal, az éles ívekben, a kanyarokban ugynevezett erektoros szabadszereléssel dolgoztak. vagyis az utóbbinál kézi erővel fejtették ki a földet és a furópajzshoz tartozó erektor segítségével helyezték el az alagút belsőjét burkoló vasbeton-szerelvényeket.

/folyt.köv./

- 1 -

NA

bb 1./ találkozottfolyt./um

a metróépítők - vágányok, ácsok, lakatosok, villanyszerelők, nehézgépkezelők és vasbetonszerelők - jelenleg három helyen dolgoznak. az egyik brigád az elkészült üzemi alagútból villanymozdonyal hordja ki a már felesleges anyagokat, szerszámokat. a másik a még májusban elkezdett pajzskamrákhoz vezető alagutak építését folytatja. ugyanis a deák tér déli oldalán kialakítandó két kamrából indítják majd utnak a furópajzsokat a kálvin tér felé. a start tervezett időpontja: 1974. márciusa-áprilisa. a brigádok harmadik fő munkahelye, a deák tér északi oldala: itt már megépítették azt az y-alaku műtárgyat, amely a sztrárványok visszafordítását szolgálja. a munkálatok méreteit jól érzékelteti, hogy ebből a 120 méter hosszú, fokozatosan szélesedő - 5.10, 6.30, 7.60, és 9.90 méter átmérűjű - műtárgy építésekor 30 ezer köbméter földet hoztak fel a felszínre. a föld alatti építményben nagy erővel folyik a munka. a menetrend szerint ugyanis azt tervezik, hogy jövő év elején hozzálátnak az észak-déli metrónak az arany jános utca irányába menő bal, majd jobb alagutjának az építéséhez. ehhez viszont még az ide meg kell építeni az erektor-összeszerelő kamrát./mti/

--

bb 2. emelik a dél-balatonparti kempingek szolgáltatási színvonalát

vid/um ká cz h

h 1973.október 30.

a sítour az idén 46 millió forintot költ dél-balatonparti kempingjeinek korszerűsítésére. a legjelentősebb fejlődés a balatonszemesi vadvirág kempingben lesz. itt 78 lakosztályt létesítenek, bevezetik a melegvíz szolgáltatást, belső utahálózatot építenek, külön gyermektábort, kisebb kikötőt alakítanak ki. kölcsönzött is felállítanak, amelyben a vitorlás sporthoz szükséges eszközökön, felszereléseken kívül gyerek-kocsit és kerékpárt is lehet majd kapni.

/mti/ a kemping a nyáron már megújulva várja vendégeit.

--

NA

- 2 -

w

bb 3. mérlegben a kistéti városfejlesztési terv teljesítése

i gy/gg um hi cz

1973.október 30.

a negyedik ötéves terv eddig eltelt időszakában a xix.kerületi tanács fejlesztési és felújítási alapjából 48 millió forintot, az előirányzott saját forrás 34 százalékát használták fel. állapítja meg az a jelentés, amelyben az eddigi munkát, s a további feladatokat tették mérlegre. eddig 15,5 millió forintot fordítottak kulturális fejlesztési célokra. ezen belül kiemelt feladatot az óvodai hálózat gyarapítása: összesen 75 hellyel bővítettek az achim andrás utcai, a végsey, valamint ady endre uti óvodákat. jelenleg a zrinyi utcai gyermekintézmény bővítésén dolgoznak: a munkák végeztével 75 további óvodásnak jut itt hely. még ebben az esztendőben hozzálátnak a karinthy frigyos utcában egy új, 100 személyes óvoda alapozásához. a mostani tervidőszakban összesen 400 új óvodai férőhellyel gyarapodik a kerület.

a hungária ut 28.szám alatti általános iskolában a városrészes első tanmedencéjét építik: e célra három millió forintot fordítanak. a kerületi kisdíák örömeire jó ütemben halad a káptalanfüredi ifjúsági és úttörő tábor rendezése: a tanács egymillió ráfordítás mellett a kerületi vállalatok jelentős társadalmi munkával gyorsítják az építkezés ütemét.

ebben a tervidőszakban lényeges feladat a kistéti egészségügyi hálózat tárgyi feltételeinek javítása. ilyen célokra eddig 12 millió forintot fordítottak. az idén adták át a csengő utcai szakosított körzeti orvosi rendelőt, amelyben gyógyszerárát is berendeztek. a szakorvosi rendelőintézetben többmilliós költséggel belső felújítást végeztek. hamarosan hozzálátnak a huba utcai bölcsőde felújítási, korszerűsítési feladataihoz. a további tervekben szerepel az attila utcai bölcsőde bővítése./mti/

--

bb 7. helyreállítják a mihályi műemlék kastélyt

vid/um ká cz

1973.október 30.

a győr megyei mihályiban helyreállítják a műemlék kastélyt. az országos műemlékfelügyelőség a terv szerint 1975-ig készülni el a mintegy 6 millió forint értékű munkával. /mti/

--

- 3 -

bb 5. napirenden: az iskolák önálló vezetése - király andrásné
nyilatkozata

1 szö/mm um cz

h 1973. október 30.

a központi bizottságnak az állami oktatás továbbfejlesztéséről szóló határozatát követően számos, hathatos intézkedés született egyebek között az iskolaigazgatók vezetői jogainak szélesítésére, az iskolák önálló vezetésének megteremtésére. a pedagógusok szakszervezetének elnöksége legutóbb a munkáltatói jogkörnek az alsó- és középfokú oktatási intézményekben megvalósított decentralizálását, ennek tapasztalatait elemezte. a tanulságokat király andrásné, a pedagógusok szakszervezetének titkára összegezte.

- az igazgatói „munkáltatói jogkör”, napjainkban - az iskolai élet nyelvére lefordítva - lényegében azt jelenti, hogy az iskolaigazgatók maguk választhatják meg munkatársaikat. ők nevezhetik ki, minősítik a pedagógusokat, s fegyelmi ügyekben is övék a döntési felelősség és jog. amikor a tanácsok művelődésügyi szakigazgatási szervei egy esztendővel ezelőtt minden szervezeti-leg önálló alsó- és középfokú oktatási intézmény vezetőjére átruházták a teljes munkáltatói jogkört, ez egyúttal a bizalom kifejezése is volt. bizalom, hogy a megnövekedett jogokkal - éppen a helyi viszonyok legjobb ismerőiként - felelősségteljesebben élhetnek. s bizalom a nevelőtestületek iránt: hiszen az iskolai élet alaptörvénye, a rendtartás ezzel párhuzamosan tovább bővítette a nevelőtestület határozati, illetve véleményezési jogkörét.

a határozat megszületésekor aggályok is felmerültek: vajon helyesen élnek-e az igazgatók a meggyarapodott jogokkal? a tapasztalatok megnyugtatók: országsszerte folyamatosan alakul ki, fejlődik az önálló iskola-vezetés.

- az eltelet egy esztendő mérlegéhez tartozik, hogy törvényellenes intézkedésről nem érkezett jelentés. akik a pedagógusok „kiszolgáltatottságától”, „létbizonytalanságától”, és az „igazgatói önkénnytől”, tartottak, meggyőződhetnek arról, hogy a gyakorlat rácáfol agályaikra. most elsősorban az igazgatók bátorítása, a munkájukat segítő feltételek megteremtése. mindezek szorgalmazása a legfontosabbak. sokhelyütt ugyanis az igazgatók még nem ismerik azokat a munkajogi szabályokat, technikai, eljárási részletkérdéseket, amelyek a megnövekedett jogkör gyakorlásához elengedhetetlenül szükségesek. jó kezdeményezés, hogy több megyében tanfolyamokon ismertették ezeket a tudnivalókat. a példát országsszerte ajánlatos lenne követni.

/folyt.kövm/

- 4 -

NA

bb 5./ napirenden: az iskolák ...folyt./zm

- az iskolai élet demokratizmusának további kibontakozását segítik elő azok a tervezett intézkedések, amelyek az iskolaigazgatók határozott idejű kinevezését célozzák bevezetni. a fejlettebb és önállóbb iskolai munka feltételezi, hogy egy ilyen tervezett intézkedés tovább erősíti az iskolák szocialista szellemű alkotóműhelyjellegét. az erre vonatkozó jogszabály számos állami szerv és a pedagógusok szakszervezetek véleményének egybevetésével, az álláspontok egyeztetése alapján készül majd el. nagy jelentőségű jogszabályról van szó, a pedagógusok szakszervezete ennek egyik tervezetét már meg is vitatta, ám a részletek természetesen még nem véglegesek. szakszervezetünk úgy véli, hogy a később bevezetendő új rendeletek - helyes végrehajtásuk esetén - segítik a feladatukat eddig is jól végző iskolaigazgatók munkáját. a megbízás meghosszabbítására továbbra is lehetőség lesz, hiszen ez kívánatos is.

- mint említettem meghatározott időre történő igazgatói kinevezés időtartamára, bevezetésének időpontjára és további részleteire vonatkozó végleges döntések a következő időszakban születnek meg. azzal azonban szakszervezetünk már most egyetért, hogy egy-egy igazgatói tisztség betöltésére elsősorban az adott nevelőtestületből keressék meg és készítsék fel a jelöltet. ehhez tudatosabban kell az iskolák káderkérdéseivel, a vezető-utánpótlással foglalkozni. mindezzel a pedagógusok előtt is nagyobb perspektíva rajzolódik ki, hiszen bebizonyosodik, hogy a vezetésre alkalmas nevelők saját iskolájukban is lehetnek igazgatók, vagy más vezetők - fejezte be nyilatkozatát király andrásné./mti/

bö 4. szimpompás őszi a szegedi botanikus kertben

vid/jm ká cz

h 1973. október 30.

ezekben a napokban is sok érdekes látnivaló fogadja a szegedi egyetemi botanikus kert vendégeit. az tppp fajta növény birodalma az őszi színeit öltötte magára. a kelet-ázsiai lombhullató fenyők fokozatosan váltják színeiket. a zöld lombzatuk október elején sárgulni kezdett, majd pirosba és most biborba ment át. az észak-amerikában honos mocsári ciprus levelei roszdásodnak, barnulnak. az argentin puszták őszi hangulatát idézi a virágcsokros, pampafű. a tömött bokrokból ujjnyi vastag száron kiemelkedve két méter magasban nyílnak az ezüstösen csillogó virágok. festői látványt nyújtanak a lángvörös szarvasfák, amelyek levelei és fenyőtobozhoz hasonló termései egyaránt messzire virítanak.

-.-

NA

- 5 -

bb 6. víziágyuval vetik a fűvet

i kg/pá-ju ie la

1973. október 30.

víziágyuval lövik a fűmagot az autóutak menti rézsűre, hogy mággátolják a talajeróziót. a közúti közlekedési tudományos kutató intézetben kidolgozott különleges módszer a gyepféglá-rakás hosszú, munkaigényes feladatát helyettesíti. eddig 50 ezer négyzetméter utmenti padkát, rézsűt vetettek be ezzel a módszerrel.

a közúti-hálózat fejlesztésénél gyakran okozott gondot az új utak mentén felhalmozott föld, kisebb dombok megkötése. nagyobb esőzés alkalmával ugyanis a lezuduló víz gyakran méteres árkot szántott a lejtős talajba, s veszélyeztette az utakat. ezért dolgozta ki az intézet a víziágyus vetés módszert, a sűrű fű ugyanis megakadályozza a mélyedések keletkezését. a vízzel 8 méteres távolságba kilőtt fűmag már néhány nap múlva kikel, mert olyan különleges vegyszert kevernek a vízbe, amely gyorsítja a fű serkenését.

eddig az m-7-es út mellett, az m-8-as út székesfehérvár és veszprém közötti szakaszán és az m-1-es tatabányai út mentén húzódó sávon fűvesítettek víziágyuval. a következő évben 100 ezer négyzetméter terület fűvesítését tervezik, s előreláthatóan ezzel a módszerrel gyepesítik majd a megépítendő 500 kilométeres autópálya szélét is. /mti/

--

bb 8. novemberi színházi bemutatók budapesten

i nn/tm-ju hi -cz

1973. október 30.

a tervek szerint három színházi bemutató lesz novemberben budapesten. elsőként november 10-én a katona józsef színházban kerül színre kende sándor fiatal magyar író szerelmes barátaim című színműve, amelyet a szerző azonos című regénye nyomán adaptált a színpad követelményeihez. a történet fő hőse egy budapestről disszidált házaspár, akik a viszonylagos jó mód ellenére sem találják meg helyüket az idegen társadalmi körülmények között. a játékot félix lászló rendezi vendégként, a főbb szerepekben kohut magdával, sinkó lászlóval, őze lajossal, lukács margittal és velencei istvánnal.

/ folyt. köv. /

- 6 -

bb 8. / novemberi színházi ... 1. folyt./-ju

a vigszínházban moliére halhatatlan vigjátéka, a nők iskolája kerül színre november 16-án. nálunk először 1874-ben mutatták be a nemzeti színházban a szerzőnek ezt a komédiáját, amely azóta sokszor sok felújításban került a nézők elé. az utóbbi két évtized legsikeresebb felújítása a nemzeti színház 1953-as és 1961-es előadása volt, a főszerepekben többek között major tamással és mézsáros ágival. most a vigszínház produkciójában tomanek nándorral, halász judittal, kutvölgyi erzsébettel, bilicsi tivadarral és sörös sándor főiskolai hallgatóval találkozhatunk.

a hónap utolsó napján németh lászló gandhi című drámájából lesz ősbemutató a thália színházban. a monumentális drámát izgalmas látványos formában a ramajana diszletében rendezi meg kazimir károly, ezzel is hangsúlyozva, hogy az igazi történelmi személyiségek a nagy népi hősök utódai. gandhit kozák andrás alakítja, mellette a népes szereplőgárdában a színház legkiválóbb művészei játsszák a szerepeket. /mti/

--

bb 9. emlékmű az ormánság népének

vid/ká-ju -cz

1973. október 30.

az ormánság ,, fővárosában,, - sellyén - emlékművet állítottak a dél-baranyai táj küzdelmes sorsu népének. a 46 falucs-kát magába foglaló vidék hajdan az ,, egyke,, és az ,, egyse,, révén vált hírhedtté. a természet szűkmarkúsága, a történelmi viharok és a társadalmi igazságtalanságok különösen sújtották a múltban az ormánságot, amelynek lakói évszázadokon át hősiességgel küzdelmet folytattak fennmaradásukért, előrehaladásukért. a sellyei emlékmű a sajátos hangulatu dráva-menti táj szépségét, népének munkásságát és művészetét hirdeti. a két méter magas kopjaformájú márványoszlop rétfalvi sándor pécsi szobrászművész alkotása. az emlékmű négy oldalát domborművek díszítik: az ormánsági ember legfontosabb mesterségeinek - a földművelés, a pásztorkodás, a halászat és a szövés-fonás - szimbólumai. /mti/

--

- 7 -

bb 10. csütörtöktől új kórházi beutalási rendszer a fővárosban

i vt/gg-ju hi la

1973. október 30.

az egészségügyi miniszter rendelkezése alapján november elsejétől új rendszer lép életbe a fővárosban a kórházi beutalásnál. ez lehetővé teszi, hogy a jövőben a fővárosi lakosság fekvőbeteg ellátásában az eddiginél fokozottabban érvényesüljön a területi elv: a betegeket a lakóhelyük szerint illetékes kórházban, klinikán helyezik el. így minden beteg a lehető leggyorsabb módon, a legrövidebb idő alatt juthat a számára szükséges kórházi ellátáshoz.

a miniszteri rendelkezés különbséget tesz az intézeti ágyak feladat szerinti megoszlásában. van területi ágy, speciális ágy, valamint igazgatói hatáskörbe tartozó ágy. a területi ágy a főváros, illetve pest megye meghatározott területén élő lakosság kórházi ellátására szolgál. az ilyen ágyakra kell felvenni az intézet ellátási területén lakó betegeket sürgős esetben a nap bármely szakában. a speciális ágy az ország egész területén, illetőleg meghatározott országrészekben lakó betegek részére olyan speciális ellátás /diagnosztika, terápia, orvosszakértői vélemény/ nyújtására szolgál, amelyek az intézet profiljába tartoznak. a speciális ágyak terhére kell felvenni az olyan betegeket is, akiknél a vizsgálatok elvégzése oktatási célokat és tudományos munkát szolgál. az igazgatói hatáskörbe tartozó ágyra kerülhetnek kérésükre - azok a betegek, akik az intézet területi, vagy speciális ágyaira történő beutalásra nem jogosultak és - betegségük miatt - előzőleg már a kért intézetben részesültek ellátásban. ugyanide sorolandók a nem biztosított és a külföldi, továbbá olyan betegek, akiknek felvételét az intézet igazgatója engedélyezi.

a miniszteri utasítás szerint a területi ágyakra azokat a betegeket veszik fel, akiket az arra illetékes orvos beutal. a 14 óráig be nem töltött területi ágyak igénybe vehetők a társ-klinikákról, illetve az intézményen belüli, más osztályról történő beteg-átvételre. speciális ágyakra budapesti területéről azok a betegek vehetők fel, akiknek felvételét másik kórház osztályvezető főorvosa kéri. az igazgatói hatáskörbe tartozó ágyakra való felvétel jogkörét az igazgató átruházhatja állandó helyettesére / helyetteseinek egyikére/. a felvételt kéri a felvétel napjáról az intézet értesíti.

/ folyt. köv./

M

- 8 -

bb 10. / csütörtöktől új ... 1. folyt./-ju

azokat a betegeket, akik az intézet területi, vagy speciális ágyaira történő beutalásra nem jogosultak, a központi ágynyilvántartó jegyzi elő. e célra az igazgatói hatáskörbe tartozó ágyak meghatározott százalékát a központi ágynyilvántartó rendelkezésére bocsátják. a területileg nem illetékes kórházba beutalást kérő beteggel a kezelőorvos köteles közölni, hogy a területileg illetékes kórházban mikorra tudnának számára helyet biztosítani.

kimondja a miniszteri rendelkezés azt is, hogy az intézetek több megyére, illetve egész országra kiterjedő, valamint oktatási, kutatási feladataik zökkenőmentes ellátása érdekében az olyan beteget, akinek állapota krónikussá vált, illetőleg klinikai vagy országos intézeti ellátást már nem igényel, de további kórházi ellátása szükséges, a központi ágynyilvántartó útján soron kívül - a sürgős ellátást igénylők elsőbbségének biztosításával - a területileg illetékes tanács által fenntartott kórházba kell áthelyezni.

a november elsején életbelépő új beutalási rendszer nem terjed ki a gümőkórban szenvedőket, az elmebetegeket, az alkoholistákat és a kábítószer élvezőket ellátó intézetekre, klinikákra, illetve az intézetek, klinikák ilyen betegeket ellátó osztályaira, továbbá az országos reuma és fizioterápiás intézet reumatológiai osztályaira, valamint az országos onkológiai intézetre. /mti/

..

- 9 -

M

bb 11. pályázat tájegységi családi házak tervezésére

i sb fk ie bh la

1973. október 30.

az építésügyi- és városfejlesztési minisztérium és a borsod-megyei tanács pályázatot hirdet családi házak tervezésére. a pályázat feltételei szerint a tervezőknek igazodniuk kell a megye dolgozóinak - mezőgazdasági, ipari és bányászati dolgozók - életformájához, foglalkozásával összefüggő igényeihez és a megye tájjellegéhez. többek között figyelembe kell venni, hogy borsodban gyakori a lejtős terület.

a pályázati kiírást az érdeklődők az építésügyi- és városfejlesztési minisztérium gazdasági hivatalában /bp. v. kerület belciannisz utca 2-4./ vehetik át, s a kész terveket legkésőbb jövő év február 4-ig kell elküldeni a minisztériumnak. a legjobb tervek díjazására és megvásárlására összesen 220 ezer forintot irányoztak elő./mti/

--

bb 13. magyar ipari kiállítás bejrutban

i sb fk ie bh -cz

1973. október 30.

a múlt évi sikeres bejruti magyar héttel felkeltett nagy érdeklődés kielégítésére a hungexpo november 2-től 12-ig rendezi meg libanonban az első nagyszabású önálló magyar ipari kiállítást, a hongrie,73 bemutatót. a bejruti unesco palotában 1700 négyzetméternyi területen 18 külkereskedelmi vállalat és export-import joggal felruházott nagyüzem vonultatja fel legkorszerűbb termékeit, hogy kínálatának széles választékával lehetőséget nyújtson a magyar-libanoni áruforgalom bővítésére és áruösszetételének javítására.

volumenének

összesen 5 vagon árut szállítottak a kiállításra. a gazdag kínálati anyagban a különböző ipari beruházásokhoz szükséges erdátviteli és erősáramu berendezések, szerszámgépek, geodéziai és laboratóriumi műszerek, kikötői és vízgazdálkodási felszerelések ugyanúgy megtalálhatók, mint a textil-, bőr- és nyomdaipar fontos segédanyagai, műszaki cikkei, vagy a lakosság ellátásának fejlesztéséhez szükséges könnyű- és élelmiszeripari termékek, háztartási és vendéglátóipari elektromos berendezések, készülékek. így a szakembereknek és a nagyközönségnek is sok látnivalót nyújt a kiállítás. a műszaki tájékoztatás bővítésére az artex, a budavox, a medicor és a technoimpex szakmai napokat rendez, amelyen előadásokat tartanak, filmeket mutatnak be a korszerű termékekről, gyártási eljárásokról. a magyar-libanoni és a magyar-arab gazdasági kapcsolatokról, valamint magyarország kulturális életéről, idegenforgalmi nevezetességeiről dokumentációs kiállítással nyújtanak áttekintést./mti/

- 10 -

8.10 bh

Tó 935

bb 12. a termelők és a pincegazdaságok is elégedettek az idei szőlőterméssel - befejezés előtt a szüret

i jf/pá szb ie la

1973. október 30.

országszerte befejezés előtt áll a szüret, a termés 92 százalékát szedték le eddig a gazdaságok és az egyéni, háztáji termelők, - tájékoztatták az mti munkatársát a borgazdasági vállalatok trösztjének illetékesei. a pincegazdaságokkal szerződéses kapcsolatban levő termelők eddig az elmúlt év azonos időszakához képest 50 százalékkal több szőlőt és mustot ajánlottak felvásárlásra. ez is azt jelzi, hogy az idei szüret jól sikerült. a termelők nemcsak a mennyiséggel, hanem a minőséggel is elégedettek; az országos adatok szerint a must cukortartalma 1,5-2 fokkal nagyobb a tavaly mérténél. a pincegazdaságok borászai örvendetesnek tartják, hogy a fel dolgozásra beérkezett szőlő igen egészséges volt, létartalma megfelelően alakult, a zamatanyagok is jól feldusultak a szőlőszemekben, s így illatos, nem tulságosan „kemény”, borokra lehet számítani az idei termésből.

a kedvező terméseredmények kialakulásában a jó anyagi-műszaki ellátás mellett nagy szerepet játszott, - a jó terméskilátásokat szinte „megerősítette”, - a szeptember első napjában lehullott eső. a következő hetek napsütéses időjárása a minőséget befolyásolta igen kedvezően. az idei szüret egyik érdekessége, hogy kitűnő terméseredményeket hoztak a későn érő fajták. a vörösborkok hozama szintén megfelelően alakult és színük is szép.

a szüreti tapasztalatokból máris bizonyosra vehető, hogy a pincegazdaságok és a szőlőtermelő gazdaságok kapcsolata még inkább elmélyül a következő időszakban. a pincegazdaságok ugyanis a nagy termés idején is biztosították a korábban megállapított védőárak kifizetését. a gazdaságok árbevétele növekedett; különösen jól jártak azok a termelőüzemek, amelyek hektáronként 80-100 mázsás terméseredményeket értek el. /mti/

--

bb 14. új ipari tanműhelyek zala megyében

vid-ká szb -cz

1973. október 30.

a zalaegerszegi 407-es ipari szakmunkásképző intézetben elkészült az új, korszerű fémipari tanműhely, amelyben megkezdtek az oktatást szolgáló gépek, taneszközök szerelését. a 120 munkahelyes tanműhely 360 első éves szakmunkástanuló alapképzését szolgálja. a zalaegerszegihez hasonló, bár annál valamivel kisebb, 90 munkahelyes, tanműhely épül nagykanizsán is, a 406-os szakmunkásképző intézet mellett. /mti/

--

8.20/szb

8-11-

Tó 935

bb 15. megnyerték a versenytárgyalást: 60 komplett baromfi-
istállót szállítanak bábólnáról bagdadba

vid ká bh -cz

1973. október 30.

a bábólnai mezőgazdasági kombinátnak évek óta jelentős
vevői a közel-keleti országok. a gazdaság világhírű tetra
baromfitenyésztéséből - a tenyésztások mellett - egyre több
előnevelt, 16 hetes jércét is kiszállítanak. hetenként több kü-
lönjáratot indít a malév bábólnai rakománnyal. a közel-keleti
export évről-évre nő és az idén már mintegy 2,5 millió dollár
értékű.

a kapcsolat most tovább bővül. az iraki kormány pályázatot
írt ki különböző baromfitelepek létesítésére. a pályázatot
a bábólnaiak nyerték - nszk-beli partnerükkel közösen. a 46,5
millió márka értékű megrendelés teljesítése során a többi között
60, technológiai berendezésekkel ellátott, istállót szállítanak
ki. ezekből három - egyenként évi hetvenmillió étkezési tojás
termelésre alkalmas - tojótelepet alakítanak ki.

az istállók alapozási terveit már átadták a bagdadi
partnernek s várhatóan februárban kezdik a trópusi éghajlat-
nak megfelelő alumínium istállók építését.

a szerelés irányítására bábólnai mérnököket, művezető-
ket és szakmunkásokat küldenek Irakba. a megrendelés méretére
jellemző, hogy a mintegy 1200 négyzetméternyi épületem
szállításához 500 nagy kamionra lenne szükség. a nagy távolság
miatt egyébként vonattal, illetve hajóval juttatják ki a küldé-
ményeket./mti/

--

bb 16 szabadságvesztésre ítélték a felelőtlen apát

vid ká bh -cz

1973. október 30.

kétszer nősült juhász andrás, kazincbarcikai lakos, s a
két házasságából két-két gyermeke született. négy gyermekével
azonban semmit sem törődött az apa, aki erősen italozó életmódot
folytatott. bár mindkét asszonynak megítélték a gyermektartást,
juhász nem tett eleget kötelezettségének, s ezért többször
is jogerősen elítélték.

fizetési kötelezettsége alól úgy akart kibujni, hogy sza-
badulását követően nem vállalt állandó munkát, csak annyit dol-
gozott, amennyi itatra elegendő volt. még állandó lakást sem
tartott - istállóban, szalmakazalban töltötte az éjszakát. attól
sem rettent vissza, hogy italozó társait kifossa. a miskolci
járásbíróság visszaesőként és iszákos életmód miatt a tartási
kötelezettség elmulasztásában, valamint lopásban mondta ki
bűnösnek juhász andrást. ezért egy évi és hat hónapi szabadság-
vesztésre ítélte, a közügyek gyakorlásától pedig két évre
eltiltotta.

a vádlott enyhítésért fellebbezett./mti/

- 12 -

bb 17. új gyermekintézmények: elkészült az 50. óvoda és a
20. bölcsőde pécsen

vid ká bh -cz

1973. október 30.

új gyermekintézményekkel gyarapodott pécs: fiatal lakó-
negyedében, ujmecekalján elkészült a város 50. óvodája és
20. bölcsődéje, amelyekben összesen 160 kisgyermek számára van
hely. a háromholdnyi területen álló óvoda és bölcsőde gerincét
egy hosszú folyosó alkotja, két oldalához pavilonszerű önálló
épületek csatlakoznak, ezekben helyezték el a foglalkoztató
termeket, öltözőket, mosdókat, nevelői szobákat, az orvosi
rendelőt. a közeljövőben további három óvoda és egy bölcsőde
nyílik a városban.

pécsen az idén ősszel több mint ezer óvodáskorú gyermek
felvételét kellett elutasítani helyhiányában. az év utolsó
negyedének örvendetes eseményei, a sorozatos átadás enyhít ugyan
a gondokon, de azokat nem szünteti meg. a helyzet gyorsabb javi-
tása érdekében a városi pártbizottság egy hónappal ezelőtt szé-
leskörű társadalmi összefogásra hívott fel, ami nagy visszhang-
ra talált. üzemek, bányák, intézmények, szocialista brigádok
és egyes személyek ajánlanak fel anyagi hozzájárulást, társadal-
mi munkát az „építsünk óvodát, mozgalomban./mti/

--

bb 18. a budapesti pártbizottság kibővített ülést tartott

fk bh -cz

1973. október 30.

a budapesti pártbizottság somogyi sándornak, a párt-
bizottság titkárnak elnökletével kedden ülést tartott. az
ülésen részt vettek a fővárosi tanács elnökhelyettesei, a kerü-
leti pártbizottságok első titkárai, a kerületi tanácsok elnökei,
a budapesti társadalmi és tömegszervezetek vezetői, a budapesti
pártbizottság osztályvezetői. a pártbizottság megvitatta a
fővárosi tanács iv. ötéves terve végrehajtásának eddigi tapaszt-
alatait, az ötéves terv várható teljesítését, és az v. ötéves
terv előkészítésével kapcsolatos feladatokat. a napirend előadó-
ja szépvölgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke volt. a párt-
bizottság ülésén részt vett és felszólalt román párt, az mszmp
kb tagja, a központi bizottság osztályvezetője./mti/

--

10.00 bh

10/30

- 13 -

bb 19. halálos közlekedési balesetek

tm bh -cz

1973. október 30.

kunadacs külterületén bakos józsef 48 éves, a tassi adventista egyház telepfelügyelője, tassi lakos, az egyház tulajdonát képező személygépkocsival áttért az uttest menetirány szerinti bal oldalára, a fának ütközött és felborult. a baleset következtében a személygépkocsi utasai közül tóth miklósné 71 éves eltartott, kamuti lakos a helyszínen meghalt, bakos józsef-ne könnyű sérülést szenvedett.

nyékládháza és nagycsécs közötti útvonalon utkeresztződésben nagy sándor 30 éves gépkocsivezető, egy tehergépkocsival nekiütközött a vele szemben közlekedő oláh józsef 45 éves szerelő, miskolci lakos motorkerékpárosnak. a baleset következtében oláh józsef a kórházba szállítás után meghalt.

vecses külterületén a 4. számú főútvonalon istráb lászló 24 éves gépkocsivezető, törteli lakos tehergépkocsival áttért a menetirány szerinti bal oldalra, és összeütközött a vele szemben szabályosan közlekedő boldizsár andor 58 éves fényképész, budapesti lakos által vezetett és tulajdonát képező személygépkocsival. a baleset es gépkocsinak nekiütközött ifj. nagy jános, 28 éves műszerész, vecsesi lakos által vezetett és tulajdonát képező személygépkocsi. a baleset következtében boldizsár andor a helyszínen meghalt, ifj. nagy jános könnyű sérülést szenvedett.

mindhárom baleset ügyében a vizsgálat, illetve az eljárás folyamatban van./mti/

--

bb 21. tiz vándorkiállítás nyílt a hajduságban

vid ká bh -cz

1973. október 30.

a muzeumi és műemléki hónap programjának befejezése-képpen kedden tiz vándorkiállítást nyitottak a hajdu-bihar megyei városi és községi művelődési otthonokban. debrecenben két helyen csokonai életéről, berekböszörményben és görbeházán a nagy magyar festőkről, hencidán és bakonszegen hajdu-bihar megye műemlékeiről, tépén és ebesen a táj sajátos növényeiről, szerepen és tetétlenen politikai plakátokról adnak áttekintést. a vándorkiállítások. ezek a tél folyamán bejárják a legtávolabbi hajdusági településeket is./mti/

--

- 14 -

10.53 bh

Tóth

bb 20. százezer muzeumi látogató somogyban

vid ká bh -cz

1973. október 30.

a somogyi muzeumi szervezet erőteljesen fejlődött, állapította meg keddi ülésén kaposvárott a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága. az új kaposvári képtár méltó otthont ad az értékes képzőművészeti gyűjteményeknek. marcaliban helytörténeti és munkásmozgalmi muzeum nyílt, a balatonszárszói kiállításokat újjárendezték, kaposzentjakab községben szabadtéri kőtárat hoztak létre. a muzeumi látogatók száma ebben az évben eléri a százezret. a régészeti kutatások közül különösen figyelemreméltó somogy középkori székhelyének, a somogyvári kapuvár-hegynék a feltárása.

a számottevő fejlődés mellett azonban azt is megállapította a végrehajtó bizottság, hogy a muzeumi munkában további előrelépés szükséges mind az objektumokat, mind a személyi feltételeket tekintve. fejér megyében például ötven, hajdubihar megyében csaknem 80 fő foglalkozásu munkatársa van a muzeumoknak, somogyban viszont csak 19-en dolgoznak ebben a beosztásban. a megye-
székhelynek nincs önálló muzeumépülete./mti/

--

bb 23. rosti pál fotókiállítás dunaujvárosban

vid ká bh -cz

1973. október 30.

rosti pál emlékkiállítás nyílt kedden dunaujvárosban. a fotóművészről elnevezett fotóklub tagjai állították ki legújabb, legsikerültebb munkáikat./mti/

--

bb 24. önkéntes véradónap székesfehérvárott

vid ká bh -cz

1973. október 30.

a fejér megyei vöröskereszt önkéntes véradónapot szervezett kedden székesfehérvárott. a józsef attila kollégiumban fogadták reggel nyolc órától késő délutánig a segítőkész székesfehérváriakat. a vöröskereszt felhívására a város üzemeinek dolgozói közül számosan jelentkeztek. elsőként a szocialista brigádok adtak vért./mti/

--

- 15 -

11.00 bh

Tóth

bb 22. a millennium jegyében - az esztergomi üzemek nagyszabású termékbemutatója

vid-ká szb -cz

1973. október 30.

végéhez közelednek esztergomban a millenniumi ünnepségek, a programot záró események sorában kedden megnyílt a város gyárainak nagyszabású termékiállítás. a technika házában, a szim marógépgyárában és a labor műszeripari művekben rendezett bemutatók a város lakóinak sokrétű munkáját tükrözik.

az egykor csak művészettörténeti, építészeti, történelmi nevezetességeiről, pompás tájairól ismert város ma már a gép- és műszeripar egyik vidéki bázisa. az állami és a szövetkezeti iparban csaknem 9.000-en dolgoznak. a minisztériumi ipar termelési értéke az 1962. évi 421 millió forinttól 1972-ben 1,5 milliárd forintra emelkedett, s az ötéves terv végére várhatóan eléri az 1,8-1,9 milliárd forintot. az esztergomban készült ipari termékek csaknem felét külföldi piacokon értékesítik. az ország határain túl is jól ismerik a szim marógépgyárát, a labor műszeripari műveket, az emg gyárat, a látszerészeti eszközök gyárát.

a szim marógépgyárának bemutatótermében azok a hagyományos, de ma is nagyon keresett gépek láthatóak, amelyek strigon márka néven a világ 45 országában öregbitik a magyar ipar hírnevét. a marógépeket valamennyi kgst ország számára itt készítik. az érdeklődők ugyanakkor az üzemben működés közben tekinthették meg a legújabb, francia licenc alapján készülő, nagy pontosságú, numerikus vezérlésű marógépeket és a több művelet elvégzésére alkalmas megmunkáló központot. európa hatodik legnagyobb szemüvegkeretgyára, a látszerészeti eszközök gyára, amely granvisus néven már 30 országban hozza forgalomba termékeit, többek között a legmodernebb fémkereteket állította ki. az emg esztergomi gyárának valamennyi orvosi- és legfontosabb ipari elektromikus berendezéseit láthatja a közönség. működés közben mutatják be a teljesen tranzisztorizált, 18 csatornás agyáramvizsgálót, amellyel a hasonló enkefalogramokat gyártó európai cégek élvonalába kerültek. a labor műszeripari művek, amely már mintegy 2 000 komplett laboratóriumot szállított külföldre, főként a szovjetunióba, több új készüléket állított ki. látható többek között az a sütdőipari laboratóriumi malom, amellyel a liszt- és tésztavizsgálatokat gyorsítják meg. gyümölcsvizsgáló készülékük pontos méréssel állapítja meg a gyümölcsök érettségi fokát. új készülékük a különböző tüzelőanyagok fűtőértékének meghatározására szolgáló adiabatikus kaloriméter is. /mti/

--

11...18/szb

-16-

10/1250

bb 25. nemzetközi szoborpark a szársomlyó hegy Lejtőjén

vid ká bh -cz

1973. október 30.

a dráva-menti síkságból kiemelkedő 442 méter magas szársomlyó hegy Lejtőjén kedden bezárta kapuit a szobrászok nemzetközi alkotótábor, ahol tavasztól őszig egymást váltva dolgoztak a meghívott hazai és külföldi művészek. az 1968-ban alapított táborot síklós nagyközség tanácsa tartja fenn és az unesco védnöksége alatt működik. az idén - a magyarok mellett - csehszlovák, japán, jugoszláv, lengyel, olasz, román és szovjet szobrászok is dolgoztak itt. egy elhagyott, katlanszerű kőbányában formálják szoborrá a kőtömböket és az elkészült alkotásokat a helyszínen hagyják, ezáltal viszonzózzák a mecénás síklósi tanács vendégszeretetét, támogatását. a természetes környezet és a nagy síkladarabok monumentális - a természettel harmonizáló - szobrok készítésére ösztönzik a művészeket. a hatalmas szabadtéri ,, műteremben ,, mintegy félszáz különböző méretű szobor sorakozik, egyik-másik magába a mészkőhegybe faragva. ilymódon lenyűgözően szép és érdekes - európai viszonylatban is páratlan - szabadtéri szoborpark alakult ki a szársomlyó Lejtőjén. az alkotótábor jövőre és azt követően minden nyáron megrendezik, s így állandóan gyarapszik a nemzetközi szobormuzeum, amely máris idegenforgalmi látványosságnak számít síklós környékén. /mti/

--

bb 26. százötvenezer liter napi kapacitású tejfeldolgozó üzem építenek szolnokon

vid ká bh -cz

1973. október 30.

a megye élelmiszergazdaságának fejlődéséről tanácskoztak kedden tiszasülyön a szolnok megyei tanács tervgazdasági bizottságának tagjai. a fejlett mezőgazdasággal rendelkező szolnok megyében az elmúlt három évben teljesítették a növénytermesztésnek a negyedik ötéves terv időszaka előírt feladatait. az idei buza termésátlag például nagyobb volt mint az 1975-re tervezett. a különböző cukorrépatermesztési rendszerekben negyvennyolc mezőgazdasági üzem vesz részt, s szervezik a szója, a rizs, a lucerna és a buzatermesztési zárt rendszereket. a szarvasmarha-program megvalósítása során megépült szakosított telepeken huszonkét nagyüzemben több mint tízezer állatot helyezhetnek el. a tervezettnél gyorsabban fejlődött a sertéstenyésztés. a feldolgozó és a tartósító ipar azonban nem tudta követni az alapanyagtermelés fejlődését - állapították meg a tervgazdasági bizottság ülésén. elsősorban a tej és húsfeldolgozás terén jelentkeznek gondok. ezek enyhítésére szolnokon százötvenezer liter napi kapacitású új tejfeldolgozó üzem építését tervezik és megkezdődött a kunsági húsfeldolgozó társulás bővítése. /mti/

-17-

10/1250

bb 27. munka- és üzemszervezési tanácskozás zalaegerszegen
vid ká bh -cz 1973. október 30.

1972. júniusában kezdődött meg a zalaegerszegi ruhagyár zalaegerszegi központi üzemében a magasabb termelékenységű biztosító üzem- és munkaszervezés. a gyár ehhez a svájci ipe cég segítségét vette igénybe. a cég 1975-ig, lényeges beruházás nélkül, 35 százalékos termelékenység növekedést garantált. a szervezés első szakasza befejeződött, s a gyár valamennyi termelőegységében megkezdődött a gyakorlat. máris vannak a gyárban olyan termelőegységek, amelyek teljesítik a tervezett termelési szintet. a zalaegerszegi ruhagyár egészében, a jelenlegi kezdeti stádiumban, átlagosan mintegy 20 százalékkal növekedett a termelékenység.

a termelékenység növekedéssel párhuzamosan emelkedett a gyári dolgozók bére is, azoké is, akik csupán az utóbbi hetekben dolgoznak az új rendszer szerint: átlagosan 22 százalékkal keresnek többet a ruhagyáriak, mint az üzem- és munkaszervezés előtt. a gyárban sikerként könyvelik el azt is, hogy a többlet termelésből az év végéig megtérülnek a munka- és üzemszervezésre fordított költségek.

a zalaegerszegi ruhagyárban bevezetett munkaszervezést alkalmazzák a gyár sümegi és lenti telephelyén is. a sümegi üzemben, ahol mintegy 350-en dolgoznak, 1974-ben, lenti pedig 1975-ben térnek át a magasabb termelékenységű biztosító termelési módszerre. ekkorra mintegy 700-ra növekszik a lenti üzem munkaslétszáma.

a zalaegerszegi ruhagyár modell a könnyűipari tárcán belül, a szervezés eddigi tapasztalatait kedden és szerdán zalaegerszegen a könnyűipari minisztérium, a ruházati dolgozók szakszervezete és a textilipari tudományos egyesület iparági tanácskozáson vitatja meg. a kétnapos iparági tanácskozáson a minisztériumi, a tanácsi és szövetkezeti ruhaipar gazdasági és társadalmi szerveinek vezetői vesznek részt. a könnyűipari minisztériumot földi lászló miniszter helyettese, a ruházati dolgozók szakszervezetét tóth tiborné, a szakszervezet főtitkára képviseli. mt1/

11.50 bh

To 12.50

- 18 -

-- felső

ipari

bb.28. hétfőn temetik gyurkovics máriát
fk/fé -cz 1973. október 30.

gyurkovics mária kossuth-díjas, kiváló művész, az operaház ny. magánénekesnőjét november 5.-én, hétfőn 13óra 30-kor bucsuztatják az operaház előcsarnokában. temetése 15 órakor lesz a farkasréti temetőben a fővárosi tanács által felajánlott dísz-sírhelyen./mt/

bb .29, megkezdődött a földrajzi nevek összegyűjtése baranyában
vid/p ká - cz 1973. október 30.

a baranya megyei tanács végrehajtó bizottságának határozata alapján összegyűjtik a megye földrajzi neveit, mégpedig - a lakosság több nemzetiségű voltára tekintettel - a magyar, a német és a délszláv anyagot együttesen. a mezőgazdaság fejlődése, az urbanizáció erősödése folytán ugyanis mindinkább átalakul a táj: dűlőket szántanak egybe, utak tűnnek el, települések szűnnek meg, s így szerepüket veszítik a régi nevek. féltő tehát, hogy feledésbe merülnek azok a földrajzi nevek, amelyek fontos helytörténeti, néprajzi, régészeti, nyelvészeti emlékei multunknak. ezért kezdődött meg most - a magyar tudományos akadémia nyelvtudományi intézete, a pécsi tanárképző főiskola és a baranya megyei levéltár irányításával - a földrajzi nevek összegyűjtése. a munka megkezdése előtt a több nemzetiségű pogány községben tapasztalatszerzés céljából próbagyűjtést szerveztek, majd kedden pécsen találkoztak a gyűjtők a munka elveinek és módszereinek megbeszélése végett. a gyűjtésben mintegy négyszázan vesznek részt: pedagógusok, népművelők, tanácsi dolgozók, diákok, kizs-szervezetek és honismereti körök tagjai. az akció körülbelül egy évig tart, s ez idő alatt baranya mind a 320 faluját és városát feltérképezik a helynév-gyűjtők, számbavéve a magyar, német és délszláv földrajzi névanyagot. ezt követően kerül sor a nevek ellenőrzésére, feldolgozására, rendszerezésére, majd ugynevezett adatbankot képeznek belőlük. a pécsi levéltárban elhelyezett földrajzi név-gyűjteményt hozzáférhetővé teszik a tudományos intézetek, állami és gazdasági szervek szakemberei számára./mt1/

12.30/p

To 13.30

-19-

bb.31. a budapesti közlekedési vállalat

gg/p -cz

1973. október 30.

értesíti az utazóközönséget, hogy október 31-én 8.30 órától 13.30 óráig a xi. kerület schönhercz zoltán utcai villamos végállomás vágányépítése miatt a 4-es jelzésű villamosokat mórlicz zsigmond körtér 6-os jelzésű villamos végállomására közlekedtetni.

fehérvári ut és petőfi hid budai hídfő között villamos viteldíjjal közlekedő autóbusszokkal biztosítja az utazóközönség elszállítását./mti/

bb 30. drótkéfe helyett mérőműszer - a kéményseprő vállalatok tanácskozása

t kg fk ie bh -cz

1973. október 30.

az ország 6 millió füstölő kéményéről, pontosabban a tüzeléssel kapcsolatos kérdésekről kezdődött kétnapos tanácskozás kedden a technika házában. a kéményseprő vállalatok ii. országos szakmai tanácskozásán 15 előadás keretében vitatják meg a korszerű kéménygépeszeti feladatokat a gazdaságos fűtés érdekében.

a szénhidrogének, mint fűtési energiahordozók terjedésével a kémények korszerűsítése is szükséges. az olaj- és gázfűtésnél a kémény ugyanis huzatérzékeny. ellentétben a hagyományos szilárd tüzelésű kályha kéményével. ezért pontosan be szabályozott, meghatározott levegőmennyiség beengedésére alkalmas kémények kiképzése a célszerű. a hagyományos, ugynevezett orosz rendszerű kéményekkel ellentétben mindinkább tért hódít a többcsatornás kéményrendszer, amelyben például alulról is áramlik befelé levegő.

a gázprogram megvalósulásával 1985-ben a budapesti 6-700 ezer lakás 70 százalékában már szénhidrogénekkel fűtenek majd, ezért sürgető feladat a kályhák átalakításával párhuzamosan a kéményeket is átállítani. a kéményseprők hagyományos drótkéféjét is felváltja a mérőműszer, mert a gáztüzelésnél alig képződik korom.

a tanácskozáson a kémények műszeres vizsgálatának kérdéseit és az átalakítás feladatait vitatják meg a szakemberek. a konferencia szerdán folytatódik./mti/

12.45 bh

- 20 -

bb 32. időjárásjelentés

bh -cz

1973. október 30.

a meteorológiai intézet jelenti kedden 12 órakor

szeles, hűvös idő

az elmúlt napokban közép-európában csendes, napos, kellemes őszi időt okozó, leszálló légmozgású zóna lassan nyugat-európa fölé helyeződik át. ezért nyugat- és délnyugat-európában csendes, a reggeli órákban többfelé ködös az idő. a skandináv-félszigeten át közép- és kelet-európa fölé óceáni, valamint sarkvidéki légtömegek érkeznek. hatásukra német-lengyel síkságon és a balti-tenger térségében erősen felhős, szeles az idő, sok helyen esik az eső. a szovjetunió európai területén többfelé havazások, hózáporok vannak. a következő 36 óra folyamán a kárpát-medencében is, a szép őszi idő megszűnik.

hazánkban hétfőn a reggeli órákban többfelé köd volt. a délelőtti folyamán köd feloszlott és általában 5-9 órán át sütött a nap. a hőmérséklet napközben 9-14 fokig emelkedett. ma hajnalra szeszélyes területi eloszlásban mínusz 4, plusz 5 fokig hűlt le a levegő. délelőtti erősen felhős, párás, az ország keleti felében néhány helyen ködös idő volt. a hőmérséklet 11 órára általában 5-9 fokig emelkedett, a tartósan ködös helyeken azonban 1-4 fokot mértek.

budapestben hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 6,2 fok volt, 2,4 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag.

budapestben ma 12 órakor a hőmérséklet 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 764 mm, mérsékelten süllyed.

várható időjárás szerda estig:

erősen felhős idő, előbb az ország északi felében, majd délen is esővel, futó esővel. élénk, időnként erős északi, északnyugati szél. az éjszakai lehűlés gyengül. várható leg-alacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0, plusz 5, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 5-10 fok között.

a duma vizállása budapestnél 200 centiméter ./mti/

12.55 bh

- 21 -

bb 33. a belső szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 óráig

se bh -cz

1973. október 30.

1. az észak-déli metro
2. a dél-balatonparti kempingek
3. a kistérségi városfejlesztési terv
4. a szegedi botanikus kert
5. király andrásné nyilatkozata
6. vizágyuval vetik a fűvet
7. műemlék-kastély
8. novemberi bemutatók
9. emlékmű
10. új kórházi beutalási rendszer
11. pályázat
12. befejezés előtt a szüret
13. kiállítás bejuttatás
14. ipari tanműhelyek
15. baromfiistálló bagdadban
16. szabadságvesztés
17. új gyermekintézmények pecsét
18. budapesti pártbizottság ülése
18. közlekedési balesetek
20. százezer muzeumi látogató somogyban
21. vándorkiállítások a hajduságban
22. esztergomi termékbemutató
23. fotókiállítás dunaujvárosban
24. vándornap székesfehérváron
25. szoborpark szárnyon
26. tejfeldolgozó szolnokon
27. üzemszervezési tanácskozás
28. gyurkovics temetése
29. földrajzi nevek baranyában
30. kéményseprők tanácskozása
31. bkv közlemény
32. időjárásjelentés
33. hírjegyzék

--

bb 35. az ötvenedik üzemi szakszervezeti könyvtár nyílt meg miskolcon

vid ká bh -cz

1973. október 30.

a munkás könyv-olvasók számának növelésére tervszerű há-
lózati fejlesztést folytat a szakszervezetek borsod megyei
tanácsának miskolci központi könyvtára. az erőfeszítések ered-
ményeként - az üzem támogatásával - kedden adták át a miskolci
mezőgazdasági és szolgáltató vállalatnál az új letéti könyv-
tárat. a kétezer kötetes könyvtár szépirodalmi és ismeretterjesztő
műveket tartalmaz.

az ujonnan átadott könyvtárral együtt már ötven, közö-
sen létrehozott ilyen intézmény működik a miskolci üzemekben.
/mti/

--

-22 -

13.10 bh

1405g

bb 34. rizstermesztési rekord a dél-alföldön - befejeződött
a vizigabona betakarítása

vid ká bh -cz

1973. október 30.

a dél-alföldi - csongrád és békés megyei - állami gazda-
ságok fennállásuk óta a legjobb rizstermesztést takarították be,
hektáronként átlagosan több mint 28 mázsát. a növény fejlődését
kedvezően befolyásolta az őszi meleg időjárás, a sok napfény.
az is egyedülálló ezen a vidéken, hogy ilyen korán végezzenek
a betakarítással. a tavalyihoz képest növekedett is a terület, ez
kerekén 4100 hektár volt.

a termés minősége - a szakemberek megállapítása szerint -
kifogástalan, a tiszta-körös völgyi rizs felveszi a versenyt
a legjobb import rizsekkel. szép egészségesebb, hosszukásak,
üvegesen áttetszőek, jól főzhetőek a rizsszemek, keresve sem
lehet köztük porhanyósakat, úgynevezett gipszeseket találni.

a dél-alföldi vizigabona nagy részét a szarvasi állami
gazdaság hántoló üzemében dolgozzák fel, ahova megérkeztek
hollandiából és a német szövetségi köztársaságból a csomagoló
gépsorok. fél- és egykilós csomagolásban kerül majd innen ke-
reskedelmi forgalomba, illetve a háztartásokba a termés. az
üzemi konyháknak, éttermeknek ötvenkilós tételeket szállítanak.
/mti/

--

bb 36. felhasználható: 16 óra után!

kunt ernő festőművész kiállítása ózdon

vid ká bh -cz

1973. október 30.

kedden az ózdi Liszt Ferenc művelődési központban megnyílt
kunt ernő munkácsy-díjas festőművész kiállítása. a miskolci
művésztelepen élő és alkotó képzőművész korábban évekig az ózdi
gimnáziumban tanított, az iparvidéktől később sem szakadt el,
mert az ózd-vidéki szénbányákkal kötött szocialista szerződése
során számos alakításán örököltette meg a bányászok életét,
munkáját.

a kedden nyílt tárlaton több mint félszáz festményét, fe-
kete-fehér grafikáját és színes linóleum-metszetét, valamint
rézkarcait mutatja be./mti/

--

- 23 -

13.25 bh

1405g

bb 40. zavartalanul, jó ütemben halad az őszi betakarítás-
ülést tartott az országos operatív bizottság

t jf/tr szb ie -cz

1973. október 30.

Kedvez az időjárás a betakarításnak, jól halad a nagy őszi munka a mezőgazdasági üzemekben - ezt állapította meg az őszi munkák meggyorsítására létrehozott operatív bizottság keddi ülésén. október második felében 28-42 milliméternyi csapadékot kapott a határ, s ez segítette az őszi vetésű növények kikelését. az esőzést száraz időjárás követte, s így a betakarító gépek zavartalanul dolgoztak. a burgonya szedése országsszerte befejeződött, s a napraforgó is csak néhány napos munkát ad már. lényegesen jobban állnak az elmúlt évinél a cukorrépa felszedésével: a termőterület több mint 80 százalékan már végigmentek a betakarító gépek. tavaly ilyenkor a cukorrépának csak 77 százalékat takarították be. előbbre járnak a kukorica törésével is, 12 százalékkal nagyobb területről került le a fontos takarmánynövény termése. a rizsaratás befejezés előtt áll, a zöltséges és gyümölcsöskertekből szintén azt jelentik, hogy a termés legjavát már leszűretelték; az almát mindenhol leszedték, a szőlő szüretelése pedig várhatóan még ezen a héten befejeződik. tokajhegyalja kivételével, ahol az aszu behordása javában tart./

a felvásárlás zavartalan. a gabona tröszt vállalatai eddig kétszer annyi kukoricát vettek át a termelőktől, mint egy évvel korábban. a vállalatoknak tárolási gondjaik vannak, ezért a termelőszövetkezetekkel 40-45 ezer vagon tárolására bérleti szerződést kötöttek. a napraforgó-szállítmányok jó ütemben érkeznek a földekről, a fontos növényolajipari alapanyag minőségével elégedettek a szakemberek. a gabona tröszt vállalatai a gondok enyhítésére az év végéig 35.000 vagon befogadó képességű ideiglenes tárolókat létesítenek. a felvásárlók az idei év egyik eredményének azt tartják, hogy a háztáji gazdaságok kukoricafelkínálása sokkal nagyobb az elmúlt évinél. ez azt bizonyítja, hogy a háztáji földeken is jó termést hozott az idei esztendő, mert a portákon tartott sertések téli takarmányozása mellett még eladni való felesleg kukoricájuk is van.

az alkatrészellátás zavartalan. az agrotröszt vállalatai rendkívüli igényeket is ki tudtak elégíteni. ekevasból például alig három hét alatt három évre való készlet fogyott el, a megrendeléseket sikerült teljesíteni. így van ez az egyéb alkatrészekből és gépi be rendezésekből is.

a nagy őszi munka idején példászerűen segíti a termelőket a máv és a volán. az őszi csucsforgalom idején azonban az elmúlt napokban - különösen az északi megyékben - vagonhiány volt, ami elsősorban a műtrágya- és a kukoricaszállításokat hátráltatta. /mti/

-24-

1430g

bb 41. aláírták a magyar-svájci hosszulejáratu gazdasági megállapodást - dr. raymond probst nyilatkozata

t sl/mm szb ie -cz

1973. október 30.

dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes és dr. raymond probst, a svájci gazdasági minisztérium tárgyaló nagykövete kedden a külkereskedelmi minisztériumban aláírta a két ország hosszulejáratu gazdasági megállapodását és a fizetési forgalomról szóló jegyzőkönyvet. az aláírásnál jelen volt dr. ottmar uhl svájc budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője is.

a megállapodás, amely 1974. január 1-én lép életbe és öt évre érvényes, új, korszerű alapokra helyezi a két ország közötti gazdasági kapcsolatokat. a megállapodás értelmében az általános vám- és kereskedelmi egyezmény /gatt/ rendelkezéseinek megfelelően törekszik a két fél gazdasági kapcsolatainak bővítésére. a két kormány fontosnak tartja a gazdasági, ipari és műszaki kooperációk előmozdítását. a kooperációs együttműködésből származó termékeket és szolgáltatásokat a lehető legkedvezőbb elbánásban kívánják részesíteni.

a fizetési forgalom magyarországra és svájc között a hosszulejáratu gazdasági megállapodás értelmében az eddigi kliring elszámolás helyett svájci frankban vagy más, szabadon átváltható pénznemben történik, ami a forgalmat egyszerűsíti.

az aláírás után dr. raymond probst az mti munkatársának adott nyilatkozatában elmondotta, hogy a két ország kereskedelmi forgalma folyamatosan növekszik. áruforgalmunk tavaly már túlhaladta a 80 milliót, az idén pedig várhatóan eléri a 100 millió dollárt. hosszú ideig meglehetősen kiegyensúlyozatlan volt a forgalom, svájc többet exportált magyarországra, mint amennyit innen vásárolt. a magyar ipar fejlődésével azonban ez a helyzet az utóbbi időben erősen változott. ez év első kilenc hónapjában például a magyar export 35 százalékkal nőtt, szemben a svájcból származó import 20 százalékos emelkedésével. a most aláírt megállapodás hosszabb távra jó feltételeket teremt a gazdasági együttműködés fokozásához, beleértve az ipari kooperációt is, ami igen alkalmas arra, hogy újabb termékekre is kiterjesszük az árucserét. a termelési kooperációhoz jó feltételeket teremt magyarországra fejlett elektronikai ipara. - folytatni, sőt elmélyíteni szeretnénk a magyar elektronikai és a svájci óraipar közötti együttműködést - mondotta. - a magyarországon készülő eredményhirdető táblák igen jól kombinálhatók svájci órákkal. mód van arra is, hogy a magyar ipar különféle alkatrészek szállításával bekapcsolódjék a svájci óraipar munkájába, s jók az együttműködési lehetőségek a vegyiparban, az élelmiszeriparban és más ágazatokban is.

elmondotta, hogy budapesti tárgyalásain az együttműködés sokféle lehetősége merült fel. a kapcsolatok elmélyítésének módjairól tárgyalt dr. bíró józsef külkereskedelmi miniszterrel is. /mti/

13.35/szb

-25-

1430g

bb 37. felhasználható: 18 óra után

a tátrai-vonósnégyes hangversenye székesfehérvárott

vid ká bh -cz

1973. október 30.

nagyszerű hangverseny színhelye volt kedden este székesfehérvár egyik legszebb muzeuma, az ybl-gyűjteményt őrző budenz-ház: a műemlék épületben adott koncertet a tátrai-vonósnégyes. a műsoron Schubert d-moll vonósnégyese és c-dur vonósötöse szerepelt./mti/

--

bb 38. faipari rekonstrukció

vid ká bh -cz

1973. október 30.

fűrészcsarnokot, nagy teljesítményű osztrák blokk-szalagfűrész, elszívó berendezést és több más korszerű gépet helyeztek üzembe kedden az ipolyvidéki erdő- és feldolgozó gazdaság szőröspusztai telepén. a rekonstrukcióra - fejlesztési alappól - kétfélmillió forintot költöttek. a feldolgozó üzem évente mintegy hat- és félmillió forint értékű fűrészárut állít elő./mti/

--

bb 39. tizemeletes toronyház síófokon

vid ká bh -cz

1973. október 30.

tizemeletes toronyház készült el síófokon, a város egyik legszebb pontján, a síó-parton. 41 lakását a kőolajvezeték vállalat dolgozói kapták meg. az új lakástulajdonosok hamarosan megkezdhetik a beköltözést./mti/

--

- 26 -

13.40 bh

14³⁰g

bb 42. a tsz-tagok szervezett üdültetéséről tanácskoztak szombathelyen

vid fm bh -cz

1973. október 30.

a tsz-tagok üdültetési lehetőségeiről, a közös gazdaságok ezzel kapcsolatos együttműködéséről tárgyalt kedden szombathelyen a tsz-ek szombathelyi területi szövetségének elnöksége. az ülésen hangzottak: az élet- és munkakörülmények javításának szerves része a fizetett szabadság hasznos kitöltése. mivel az iparban foglalkoztatottak pihenő idejének célszerű kihasználására a szakszervezeti szervezett üdültetés keretében van lehetőség, azért indokolt, hogy a szervezett üdültetést a tsz-ek vonalán is megvalósítsák.

a szövetség területén ötvennégy közös gazdaság működik. az elmúlt két évben a szervezett üdültetésben az első lépések megtörténtek. tavaly például 662 tsz-tag töltötte ilymódon szabadságát. a tsz-ek időnként jutalomkirándulásra viszik tagjaikat, a tapasztalatok szerint azonban ezek a kirándulások nem a pihenést szolgálják. egyes közös gazdaságok belföldi és külföldi társasutazások szervezésével is próbálkoznak, de nem nagy sikerrel. ezért tartja fontosnak az elnökség a közös összefogást a szervezett üdültetés megvalósítására. javasolják a tagszövetkezeteknek, hogy zárszámadó közgyűléseiken szociális alapjukból tagonként és évente 100 forintot szavazzanak meg üdültetési célra, s ezt alapként utalják át a területi szövetségnek szervezett és elkülönített számlára. a befizetett összeg az alapot létrehozó tsz-ek tulajdonosa, a tsz-ek vezetősége dönt abban, hogy tagjaik közül - a befizetett összeg erejéig - kik kapják az üdülőhelyi beutalókat, s kik vesznek részt társasutazásokon. a szövetség ellenőrző bizottsága évente megvizsgálja az alap kezelését, felhasználását s arról tájékoztatást ad a küldöttközgyűlésnek./mti/

--

bb 43. sokgyermekes szülőket ajándékoztak meg

vid fm bh -cz

1973. október 30

tolna megye mezőgazdasági üzemeiben, intézményeiben dolgozó nagycsaládok szülőket ajándékoztak meg kedden a medosz megyei bizottságának központjában, szekszárdon.

Kovács József, a medosz tolna megyei bizottságának titkára először adta át a medosz országos elnöksége határozata szerint kiutalt több ezer forint rendkívüli készpénzsegélyt, a sokgyermekes családok téli felkészülésének könnyítésére./mti/

--

- 27 -

13.45 bh

14⁴⁰g

bb 44. felhasználható 18 óra után!

magyar-Lengyel barátsági nap tiszalpäron

vid ká bh -cz

1973. október 30.

Kedden Lengyel napot rendeztek bács-kiskun megye leg-
ujabb nagyközségében, az alpár és tiszaujfalu egyesülésével
létrejött tiszalpäron. könyvkiállítás nyílt, amelyen lengyel
irodalmi műveket is bemutatnak. a nagyközség lengyel
vendégét, jerzy robert nowakot, a lengyel népköztársaság buda-
pesti nagykövetségének másodtitkárát a nagyközségi pártbizottság,
tanács és népfrentbizottság vezetői tájékoztatták az egye-
sült tiszalpäri életéről, fejlesztési terveiről. este a béke
jegyében magyar-Lengyel barátsági gyűlést rendeztek a filmszin-
házban. az összejövetelel melegdi sándor, a tiszalpäri népfrent-
bizottság elnöke és jerzy robert nowak beszélt a két szocialista
országna az európai biztonságra, az egyetemes béke megteremtésé-
ért kifejtett tevékenységéről. /mti/

bb 45. felhasználható: 15 óra után!

magyar-ndk baráti találkozó nyiregyházán

vid ká bh -cz

1973. október 30.

magyar-ndk baráti találkozót rendeztek kedden a nyiregy-
házi mezőgazdasági főiskolán. a rendezvényen részt vett gúnther
cawein, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövet-
ségének másodtitkára. a találkozót dr. vétek jános, az intézet
főigazgatója nyitotta meg, majd gúnther cawein mondott beszédet,
s válaszolt a hozzá intézett kérdésekre, amelyek többek között
az ndk és az nszk kapcsolatainak alakulásával, az ndk kül- és
belpolitikájával, gazdasági, kulturális eredményeivel foglal-
koztak. /mti/

13.55 bh

14.40g

--

- 28 -

bb 46. a téli közlekedés előkészületei szabolcsban

vid-ká szb -cz

1973. október 30.

a közuti közlekedésben érdekelt mintegy 30 vállalat és intéz-
mény képviselőinek részvételével a téli közlekedés előkészületei-
ről tárgyaltak kedden nyiregyházán. a jó felkészülésnek különösen
nagy a jelentősége szabolcs-szatmárban, ahol hóviharak esetén több
kilométer hosszúságu, különböző magasságu, - helyenként 2-3
méteres - hótorlaszok keletkeznek. az elmúlt években 21 kilométeres
szakaszon cserjéből élő hófogót képeztek ki, s folyamatosan 20
ezer hórácsot helyeznek el a hófuvásos utak mentén. a hóakadályok
megszüntetésére, az utak megtisztítására 60 különböző típusu, tel-
jesítményű gép áll rendelkezésre. szükség esetén a gépparkot kül-
csön gépekkel bővítik. továbbfejlesztették az információs szolgál-
latot, két órjáratot teljesítő gépkocsit urh adóval szereltek fel.
igy szükség esetén gyorsan átirányíthatják a gépeket egyik helyről
a másikra. /mti/

--

bb 47. amerikába utazott az mrt szimfónikus zenekara

t nm/fk szb zs -cz

1973. október 30.

kedden hathetes tengerentuli turnéra indult a mrt szimfóni-
kus zenekara. az együttes a tavaly előtti nagyszerű amerikai ven-
dég szereplés nyomán kapott most meghívást az egyesült államokba és
kanadába. az mrt együttese 34 hangversenyt ad külföldön, három kül-
önböző programmal. műsorukban megszólaltatják bartók concertó-
ját, iii. zongoraversenyét és zené-jét, valamint szöllősy andrás
„musica per orchestra,, és láng istván „concerto bucolico,, cí-
mű kompozícióját is.

az együttest lehel györgy, a zenekar vezető karnagya, il-
letve oberfrank géza, az operaház karnagya dirigálja. a hangverse-
nyek szölistái: kiss andrás hegedűművész, kiss gyula zongoramű-
vész és tarjáni ferenc kürtművész lesznek. /mti/

--

14.35/szb

-29-

NA 15⁰⁵

bb 48. a műszaki ismeretterjesztés kérdéseit vitatták meg miskolcon

vid-fm szb -cz

1973. október 30.

a borsodi szénbányák szakszervezeti bizottsága és a tit borsod megyei szervezete közös rendezésében kedden, miskolcon kétnapos előadói konferencia kezdődött a bányász kulturális hetek keretében.

a különböző iparágakban - többek között a bányászatban, a kohászatban, a vegyiparban és az energiaszolgáltatásban - tevékenykedő szakemberek előtt osztrovszki györgy, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnökhelyettese, a tit országos műszaki választmányának elnöke tartott előadást a műszaki ismeretterjesztés és a tudományos-technikai forradalom összefüggéseiről. többek között hangoztatta: a tit műszaki választmányának feladata a magasszintű műszaki ismeretterjesztés megszervezése.

a felszólalók javasolták: nyújtsanak az üzemek nagyobb segítséget az egyetemi tanszék kutatásaihoz, felszerelésének bővítéséhez. foglalkoztak továbbá a munka hatékonysága növelésének lehetőségeivel is.

dr. vonsik gyula, a tit főtitkára a tudományos-technikai forradalomnak a tudati tevékenységre kifejtett hatásáról beszélt. ismertette, milyen módszerekkel, milyen szinten kell a műszaki ismeretterjesztést úgy megszervezni az üzemekben, hogy az egyúttal a mindennapi tevékenységet is segítse. /mti/

--

bb. 50. finn-magyar élelmiszergazdasági és erdészeti együttműködés

i fj/mm/fé ie -cz

1973. október. 30.

dr. madas andrás mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes vezetésével hazaérkezett finnországból a magyar-finn mezőgazdasági, élelmiszeripari és erdészeti munkacsoport október 25-29-e között helsinki megrendezett ülésén részt vett küldöttség. az ülésen értékelték a két ország élelmiszergazdaságának és erdészetének eddigi együttműködését, és megvitatták a kapcsolatok bővítésének lehetőségeit. tárgyaltak a kooperációk kiszélesítéséről; egyebek között a takarmányvetőmagtermesztésben működnek majd együtt a két ország szakemberei. az élelmiszeripari együttműködés lehetőségeinek tanulmányozására a közeljövőben finn szakértői küldöttség érkezik hazánkba.

a magyar küldöttséget helsinki fogadta h. linna finn mezőgazdasági és erdészeti miniszter. /mti/

--

14.32./fé

- 30 -

NA 152

bb 49. ,, nagytakarítás,, miskolcon

vid fm bh -cz

1973. október 30.

a miskolc megyei város tanácsa és a kisz miskolci városi bizottsága közötti megállapodás alapján a ,, miskolc a fiatalokért - a fiatalok miskolcért,, elnevezésű mozgalom keretében kedden ,, nagytakarításba,, kezdtek a fiatalok a városban.

a miskolci nehézipari műszaki egyetem, valamint az általános iskolák és a helyi kisz-alapszervezetek tagjai a város csinosítását miskolc-tapolca üdülőhelyen kezdték meg, az avar összegyűjtésével, a sétautak és pihenőhelyek rendbehozásával.

a ,,nagytakarítást,, a következő napokban a győri-kapui, valamint a diósgyőri új városközpontban folytatják, az ottani iskolák, kisz-alapszervezetek közreműködésével.

mintegy tízezer miskolci fiatal vesz részt a ,, tiszta miskolcért,, akcióban és csaknem nyolcezer óra társadalmi munkát ajánlottak fel. /mti/

--

bb 51. a lucerna termesztésről

vid fm bh -cz

1973. október 30.

a lucernatermesztés időszerei feladatairól tanácskoztak kedden egerben a növénytermesztés és az állattenyésztés heves megyei szakemberei. az anketon azt vizsgálták, hogy a különféle állatfajták takarmányozásában milyen szerepet tölt be a lucerna. rámutattak arra, hogy ez a fontos takarmánynövény az országos szarvasmarhaprogram végrehajtásában kiemelkedő jelentőségű. ezt az is bizonyítja, hogy hazánkban megtermelt lucerna mintegy 70 százalékat a szarvasmarhatartásban hasznosítják. egyidejűleg tapasztalati adatokkal bizonyították, hogy a lucerna a leggazdaságosabb tehenészeti takarmány.

elmondották, hogy jelenleg - nagyobb részben - a hagyományos takarmányozási módszerek vannak érvényben, ezt bizonyítja, hogy a megtermelt lucerna 70-90 százalékat szénaként etetik. ezzel szemben - hangoztatták a tanácskozáson - a szarvasmarha-tenyésztés korszerűsítése, a nagyüzemi telepek létesítése sürgeti a lucerna gépi feldolgozását, vagyis az ugynevezett monodietás felhasználást, amely arra irányul, hogy a takarmányozás folyamata ugyszólván kéz érintése nélkül menjen végbe. /folyt. köv./

- 31 -

14.35 bh

NA 152

bb 51. / a lucerna ... folyt./ bh

a fehérjeigények kielégítésével kapcsolatban elmondották, hogy az utóbbi években fokozódott a lucerna feldolgozása, és jelenleg évente már mintegy huszezer vagon lucernalisztet állítanak elő hazánkban.

a takarmányozással összefüggésben rámutattak arra a fontos tényre, hogy a lucerna sorrendben a harmadik legnagyobb területet elfoglaló növény hazánkban, de a termelés korszerűsítése ezzel korántsem tartott lépést. ezért irányult a figyelem arra a bejelentésre, hogy a kolumbiai növénytermesztési és talajvédelmi kutatóintézetben - Európában is elsőként - kidolgozták a lucernatermesztés zárt technológiáját. ez a tanulmány a lucernatermesztés legújabb tudományos eredményeinek összegezésére épül. a komplex technológiával - amely a kgst-országokban gyártott gépek alkalmazásán alapszik - a hektáronkénti termés-átlag jelentősen növelhető. a kolumbiaiak által kidolgozott termelési rendszert az idén alkalmazták először a gyakorlatban a besenyősi kossuth termelészövetkezet határában, de a jövő évben, a modell alapján több gazdaságba is bevezetik./mti/

--

bb 54. koronátávcső debrecenben

vid ká bh -cz

1973. október 30.

rendkívül értékes műszerrel gyarapszik a debreceni napfizikai obszervatórium: megkezdtek a 13 tonnás, speciális koronátávcső szerelését, amely lehetővé teszi a napkorona állandó megfigyelését. a tizenhárom méter hosszú távcső különleges épületet követelt. a távcsövet és a spektográfot két rezgésmentes pillér tartja. az időjárással szembeni védelmet a mozgatható tetőszerkezet biztosítja. a debreceni napfizikai obszervatórium a szovjetunióból kapta a különleges műszert. összesen kilenc ilyen méretű távcső készült, s ebből az egyik Magyarországra került. a debreceni obszervatórium az elmúlt esztendő során sikeresen kapcsolódott be az interkozmosz kutatásokba, s az új műszerrel ezt tökéletesíteni, szélesíteni tudják./mti/

--

- 32 -

14.45 bh

M 1²⁵

bb 52. az ujitók fele fizikai munkás - tatabányai feltalálók és ujitók tanácskozása

vid-fm szb -cz

1973. október 30.

az ujitómozgalom helyzetéről rendeztek kedden tanácskozást a tatabányai szénbányáknál. a szénmedence ujitóival, feltalálóiival, az üzemek gazdasági és társadalmi vezetőivel vitatták meg a tennivalókat. solymos andrás, a vállalat műszaki igazgatóhelyettese ismertette, hogy a szénbányáknál évről évre több ujitás születik. a benyújtott javaslatok száma évenként eléri az 1200-1300-at. a bevezetett ujitások és találmányok gazdasági haszna - három esztendőre visszamenően - évenként 150-160 millió forint volt. a legjelentősebb eredmény, hogy egyre több fizikai dolgozó kapcsolódik be a mozgalomba; az ujitók fele fizikai munkás a vállalatnál. örvendetesen emelkedett a női és a fiatal ujitók száma is. az ujitások minőségi javulását bizonyítja, hogy csökkent az elutasítottak száma és nőtt a kifizetett ujitási díjak nagysága. a különösen fontos vállalati feladatok sikeres megoldására külön jutalmakat rendszeresítettek, az idén például 80 célfeladatot kaptak a szénmedence ujitói. az előadó hangsúlyozta, hogy a vállalatnál a tudományos kutatás mellett ma már az ujitók tábora a műszaki fejlesztés legbiztosabb pillére.

a tanácskozáson ismertették, hogy a tatabányai szénbányáknál más iparágakban is jól hasznosítható találmányokat dolgoztak ki. ugyanakkor a technikai színvonal emelésének gyorsítására mind több szabadalmat vásárolnak, s ezeket értékesítik is a külföldi piacokon. a szabadalmakkal, találmányokkal kapcsolatos ügyintézés gyorsítására iparjogvédelmi osztályt alakítottak.

a tanácskozáson többen szóvá tették azokat a hiányosságokat, amelyek fékezik az ujitómozgalom szélesítését. hangsúlyozták, hogy az 1968-ban hozott ujitási rendelet és gazdasági szabályozók módosításra, korszerűsítésre szorulnak. gátolja az eredményesebb munkát, hogy a vállalatoknak a részesedési alapról kell kifizetniük az ujitási díjakat, jutalmakat. nem ösztönöznek a jelenlegi rendeletek a munkakörülményeket javító, az egészségvédelmet szolgáló ujitások kidolgozására sem. hasonlóan gondot okoz tatabányán, - akár csak az országban másutt, - hogy évről évre csökken az „a„ kategóriába sorolt műszaki dolgozók ujitásainak száma.

a tanácskozáson összesen 60 000 forinttal jutalmazták a szénmedence legjobb ujitóit és 12 küldöttet választottak az ujitók iparági konferenciájára. /mti/

--

14.55/szb

-33-

M 1²⁰

bb 53. átadták az ötszázadik szálatakarmány-gyorsszárító és feldolgozó berendezést a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyárban

vid fm bh -cz

1973. október 30.

a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyárban kedden átadták az ötszázadik, takarmánypréssel ellátott gyorsszárító és feldolgozó berendezést. gölöncsér gábor a gyár vezérigazgatója a mosonmagyaróvári berendezéseket felhasználó mezőgazdasági üzemekből érkezett szakembereknek elmondta, hogy több mint tíz éve gyártják a nagyüzemi szarvasmarhatenyésztésben nélkülözhetetlen gyorsszárító berendezéseket. a gyártást és az állandó fejlesztést a szocialista keretekben folyó iparszerű állattartás tette szükségessé. jelenleg már három típust bocsátanak a felhasználó termelészövetkezetek és állami gazdaságok rendelkezésére. a korszerű berendezések alkalmazása egyre uralkodóbbá válik a hazai gazdaságokban. a műszaki színvonal lehetővé teszi, hogy nemcsak a hazai piacon, hanem európa más országaiban is állja a versenyt a hasonló berendezésekkel. a mosonmagyaróvári gyártmányok megtalálhatók a hazai gazdaságokon kívül csehszlovákiában, a szovjetunióban, az ndk-ban, romániában, jugoszláviában, görögországban és angliában is.

a korszerű szárító és takarmányfeldolgozó berendezéssel a zöldtakarmány tápértékét tudják konzerválni. a lábon álló zöldtakarmány tápértéke fejlődés közben változik, a legnagyobb a fehérjefartalom zöldbimbós állapotban. a begyűjtésre rendelkezésre álló idő rövidege miatt nem lehet ebben az állapotban tárolni, ezért forró levegővel szárítják és lisztté őrlik. az így nyert optimális tápértékű lisztet megfelelő granulálással és egyszerű raktározással könnyen meg lehet védeni a további tápértékvesztéstől. a hagyományos betakarítási eljárás fehérje- és karotin-tápértékvesztése 50-70 százalék, a gyors-szárított és lisztté őrlött takarmányé mindössze 5 százalék. e módszerrel nemcsak az állatok takarmányozásának folyamatossága és egyenletessége biztosítható, - függetlenül évszaktól és időjárástól, - hanem a takarmány tárolási helye is ötödére csökken.

az elsősorban lucerna feldolgozására készült konzerválási eljárást más szálatakarmányok feldolgozásánál is alkalmazzzák./mti/

-. -

- 34 -

15.00 bh

NA 1530

du 55. elhunyt dr. varga endre

gg um zs z

1973. október 30.

dr. varga endre, a történettudományok kandidátusa, a magyar országos levéltár nyugalmazott főigazgatóhelyettese hosszú szenvedés után elhunyt. a magyar országos levéltár saját halottjának tekintik. temetésének időpontjáról később történik intézkedés./mti/

-. -

bb 56. wladyslaw markiewicz professzort,

mm/um zs cz

1973. október 30.

a lengyel tudományos akadémia tagját kedden hivatalában fogadta köpeczi béla, a magyar tudományos akadémia főtitkára./mti/

-. -

bb 58. kubai pártmunkás küldöttség érkezett budapestre

gg um cz

1973. október 30.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására guillermo gomez elvtársnak, a kubai kommunista párt központi bizottsága osztályvezetője vezetésével kedden pártmunkás küldöttség érkezett budapestre. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren klézl róbert, a központi bizottság osztályvezetőhelyettese fogadta. jelen volt carlos perez, a budapesti kubai nagykövetség első titkára./mti/

-. -

bb 59. kádár jános távirata

gg/um cz

1973. október 30.

kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára táviratban köszöntötte max reimant, a német kommunista párt tiszteletbeli elnökét 75. születésnapja alkalmából./mti/

-. -

- 35 -

15.18/um

NA 1530

bb 57. december helyett októberben: új fejtés a tüzsújtotta kossuth-bányán - a lovai szocialista brigád kiemelkedő teljesítménye

vid/um fm cz

1973. október 30.

Fontos esemény történt a hét elején a kumlói kossuth-bányában: a szilágyi sándor vezette aranykoszorus szocialista brigád megkezdte a termelést abban az új fejtésben, amelynek az eredeti terv szerint csak decemberben kellett volna szén adni.

Kossuth bányán, a júniusi tragikus tüzeset óta az emberek számtalan alkalommal tanujelét adták áldozatkészségüknek. a természeti csapás a termelőhelyek kétharmadát elrabolta. ezek visszahódítása, az új fejtés gyors előkészítése példa nélküli teljesítményekre buzdította a dolgozókat. a nehéz feladatok végrehajtásának egyik élharcosa az állami díjas lovai István által vezetett elővájó szocialista brigád. a tüzsújtotta terület újrainyitásával például három nap alatt mintegy ötven méter hosszú vágatot hoztak rendbe. a szeptember közepére helyreállított első fejtés szénvagyona gyorsan fogyott, ezért sürgőssé vált a tüztől mentes területen egy új fejtés mielőbbi előkészítése. az országos hírvé lovai brigád minden korábbi eredményét felülmulta. volt nap, amikor 24 óra alatt 12,6 folyómétert haladtak előre a föld mélyében. ez azt jelenti, hogy a csapat a négy méter átmérőjű körszelvényű vágatban három műszak alatt 30 vagon szén mozgatott meg. hasonló körülmények között ilyen teljesítményt még egyetlen brigád sem ért el a mecseki szénmedencében. a munkasiker-sorozat segítette a brigádot ahhoz is, hogy már befejezte éves tervét: az 1973-ra beütemezett 1069 folyóméter vágatot elkészítették. amit ezután végeznek, az már ráadás.

A lovai-csapat újabb, nehéz feladatot kapott. ismét a tűz által elragadott bányarészben dolgoznak, a 16-os telepi fejtés mielőbbi üzembehelyezésén, hogy enyhítsenek a vállalat gondjain, s a tél küszöbén hozzájáruljanak az ország szénigényeinek kielégítéséhez. vállalták, hogy december 15-ig termelésre előkészítik a napi 60 vagon szén adó fejtést. ehhez naponta átlagosan 7,5 métert kell előrehaladni. a csapatnál kiváló a munka szervezetsége és megosztása. szinte idővesztés nélkül dolgoznak. a brigád tagjai mindenkor egymás kezére dolgoznak. ha például az egyik műszakban váratlan akadály lemaradást okoz, az utána következő pótolja. példás az a segítség is, amelyet munkájukhoz a műszakiak és a társkörletek dolgozói nyújtanak, akik hasonló lelkiismeretességgel végzik a gépészeti és szállítási feladatokat. a szocialista brigádok küzdelmes, de eredményes munkája fokozatosan talpra állítja kossuth-bányát. /mti/

- 36 -

15.27/um

MA 1540

bb 60. a perui kommunista párt

gg um cz

1973. október 30.

november 2-6 között sorakerülő VI. kongresszusára a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága képviselőiben kedden délután Limába utazott Borbély Sándor, a központi bizottság tagja, a csepel vas-és fémművek pártbizottságának első titkára. /mti/

--

bb 61. vietnami vendégek a béketanácsnál

-ju -cz

1973. október 30.

Az országos béketanács kedden baráti találkozóra hívta meg a hazánkban gyógykezelés céljából tartzkodó 22 fős dél-vietnami sebesült csoportot. a vendégeket Harmati Sándor, a magyar szolidaritási bizottság elnöke, az országos béketanács alelnöke és Kovács Dezsőné, az országos béketanács alelnöke fogadta. a találkozón résztvett Nguyen Manh Cam a VDK budapesti nagykövete, Nguyen Phu Soai a VDK budapesti nagykövete. /mti/

--

bb 62./ az idén 326 ezer hektárnyi területet öntöztek - sajtótájékoztató az OVH-ban

t sb/pá-ju ie -cz

1973. október 30.

A vízügyi szakemberek a hidrológiai év kezdetét november 1-gyel számítják; ezért is időszerű volt az a keddi sajtótájékoztató, amelyen Breinich Miklós, az országos vízügyi hivatal első elnökhelyettese vont év végi mérleget az idei öntözésről, és megjelölte a legközelebbi feladatokat. elmondta, hogy ebben az évben jó eredmények születtek az öntözésben. a gazdaságok a múlt évi 268 ezer helyett 326 ezer hektárnyi területen pótolták öntöző vízzel a csapadékot, s így az öntözésre berendezett 426 ezer hektárnak 76 százalékát hasznosították. ennél nagyobb területet csak 1968-ban öntöztek, de akkor a június kifejezetten száraz volt, viszont az idén ebben a hónapban az alföld nagy részén és a dunántúlon az átlagosnál 40-50 százalékkal több csapadék hullott. ez a nyári hónap azonban kivétel volt, mert az idén éves átlagban a sokévinél 30 százalékkal kevesebb csapadékot kaptak a földek.

/ folyt. köv. /

15.35/ju

- 37 -

MA 1620

bb 62. / az idén 326 ezer ... 1. folyt./-ju

az 1973. évi öntözési idényt az jellemezte, hogy nagyon korán megkezdtek az öntözővíz szolgáltatását, s április végéig a nagyüzemi gazdaságok már 50 ezer hektárra juttatták el a mesterséges csapadékot. arra sem volt még példa, hogy ősszel, októberben kössenek új szerződéseket a vízszolgáltatásra a nagyüzemi gazdaságok a vízügyi igazgatóságokkal. így október második dekádjában 5000 hektárral nőtt az öntözött terület. a mezőgazdaság vízszolgáltatásában a rendkívül száraz nyár és a folyók alacsony szintje ellenére sem volt fennakadás. éreztette már kedvező hatását a májusban üzembe helyezett kiskörei vízlépcső is, amely a duzzasztással 25 millió köbméterrel növelte a tiszai nyári, ugynevezett kisvízi készletét, s így a főcsatornákon keresztül már 40 ezer hektárnyi területre jutott el a kiskörétől elvezetett tiszai vize.

a nagyüzemi gazdaságok éltek a kedvező vízszolgáltatási lehetőségekkel, s a gyakorlatban bizonyították be, hogy az öntözés nem elsősorban a szélsőséges időjárás és az aszály okozta károk leküzdésének eszköze, hanem a mezőgazdaság belterjes fejlődésének és a terméseredmények fokozásának nagyon fontos féltetése. az országos és a megyei operatív öntözési bizottságok, a mezőgazdasági és vízügyi szaktanácsadó szolgálat, a vízügyi vállalatok, igazgatóságok és társulatok is sok segítséget nyújtottak a gazdaságoknak. az idén került sor először a dekádonkénti öntözési előrejelzésre, amely rendszeresen jelezte a gazdaságoknak a következő tíz napban várható csapadékot, s tanácsot adott, hogy területenként mennyi öntözővízzel szükséges pótolni a csapadékhiányt. egyébként a jövő évben továbbfejlesztik ezt a szolgáltatást, sok új műszert szereznek be, melyek révén pontosabb felvilágosításokkal segíthetik a gazdaságokat.

az öntözést jól meghálálták a növények. általában a csapadékpótlás eredményeként majdnem kétszer annyi termést takarítottak be az öntözött területekről, mint a mesterséges csapadékot nélkülöző gazdaságok. az öntözéssel sok gazdaságban hektáronként 60 mázsa búzát, 300-310 mázsa burgonyát, s egyes helyeken 80 mázsa kukoricát takarítottak be. a fehérjeprogramban különösen fontos szójabatermesztésben 10 helyett 17 mázsa terméshez jutottak az öntözéssel, s a legnagyobb eredmény elérte a 26 mázsa is.

breinich miklós rámutatott, hogy a hazai öntözésben gyökeres változásokra került sor, megkezdődött az öntözés technikai váltásának és nagyüzemesítésének időszaka. a technikai váltásnak a gépesítés a forrása, mert jelentős munkaerőmegtakarítást eredményezve lehetővé teszi, hogy az öntözőbrigádok kézi erő helyett gépekkel telepítsék át a vezetékeket.

/ folyt. köv./

15.47/ju

- 38 -

N° 16°

bb 69. / az idén 326 ezer ... 2. folyt./-ju

az öntözés nagyüzemesítését jelzi, hogy 100-300 helyett 3000-4000 hektáros összefüggő területeket rendeznek be öntözésre. eddig 15 ezer hektáron valósult meg a nagyüzemi öntözés, s a iv. ötéves terv hátralévő időszakában további 23 ezer hektáron rendezkednek be erre a gazdaságos módszerre. a nagyüzemi öntözés hatékonysága azonban csak akkor érvényesülhet igazán, ha ezt a fontos csapadékpótlási módszert a mezőgazdaság zárt termelési rendszereinek szerves részévé teszik. a mém és az ovh összehangolt műszaki fejlesztési munkáinak eredményeként már kiválasztották a gépesített áttelepítésre alkalmas öntözőszárnyvezetékek mintapéldányait, s a legalakalmasabb négyféle típus sorozatgyártása rövidesen megkezdődik, így a jövő évben már tömegesen alkalmazhatják a gazdaságok ezt a korszerű módszert.

a legfejlettebb öntözés a felszín alatti nyomócsöves esőztető öntözőfürt, amelyből 1975-ig 23 ezer hektárnyi területet kell felszerelni. a jövő évben több mint 300 millió forintot költenek ilyen esőztető berendezések felszerelésére. ez a munka tehát meglehetősen költséges, ezért nagy figyelmet kell fordítani a z olcsóbb felületi öntözés fejlesztésére is. 1975-ig mintegy 30 ezer hektár új felületi öntözőtelep építésével számolnak. kísérletek kezdődtek műanyagcsöves altalaj-öntözőberendezések és az ugynevezett cseppekénti öntözés kialakítására is. nagyon jelentős új feladatot állított előtérbe a nagyüzemi szakosított állattartó telepek gyors elterjedése miatt nagytömegben keletkező hígtrágya kezelése és felhasználása. az eddig megépített sertés- és szarvasmarha telepeken évente 15-16 millió köbméter hígtrágya keletkezik, s amint a hazai és a külföldi tapasztalatok egyértelműen mutatják, s tömémentelen szennyvíz elhelyezésének egyik leggazdaságosabb módja az öntözés, amely egyúttal jelentősen hozzájárul az állattartó telep takarmánybázisának megteremtéséhez is. a hígtrágyás öntözést nemcsak a takarmánynövények, hanem a gabonafélék és a friss telepítésű erdők is bőséges terméssel hálálják meg.

tervek szerint 1975-ig 500 ezer hektárra növelik az országban az öntözésre berendezett területet, s a 15 éves fejlesztési terv szerint 750 ezer-800 ezer hektár kap majd vízpótlást. a legközelebbi feladat azonban az, hogy a nagyüzemi gazdaságok a jövő évi növénytermesztési és kertészeti terveikben az agrotechnikai feladatok szerves részeként építsék be az öntözési tennivalókat is. számításba kell venni azt is, hogy az időjárás több éves csapadék-adóssága miatt az alföldön általában 50-200 centiméterrel alacsonyabb az átlagosnál a talajvíz szintje, s a mérések további süllyedést mutatnak. a talaj vízháztartása csak azokon a területeken kielégítő, amelyeket rendszeresen öntöztek. e mesterséges vízpótlás tehát nagyon fontos tényező a belterjes gazdálkodásban, a korszerű növénytermesztés jövő évi terveinek kialakításában. /mék/

--

16.00/ju

- 39 -

N° 16°

bb 63. új épületben nyomják a somogyi néplapot

vid/um fm la

1973. október 30.

Kaposvárott, a virág utca sarkán épül 46 millió forintos költséggel a somogy megyei nyomdaipari vállalat új nyomdaépülete. amelynek nagy csarnokát már átadták rendeltetésének. beszerelték a rotációs gépeket, az öntődét, a lap készítéséhez szükséges berendezéseket. a 800 négyzetméter alapterületű nyomdacsarnokban - a korábbi zsufolt, elavult helyiségekkel szemben - ezentúl megfelelő körülmények között folyik a somogyi néplap előállítás. az építkezés második ütemében készül el a nyomógépterem, a könyvkötészet, a tmk és a papírraktár, továbbá a szociális, valamint irodahelyiségek./mti/

--

bb 64. balesetveszélyesség miatt leállítottak egy magas-szerelési munkát szombathelyen

vid/um fm la

1973. október 30.

az óvórendszabályban előírt segédeszközök hiánya miatt a szakszervezetek vas megyei tanácsának munkavédelmi bizottsága leállította a szombathelyi gázmű 20 ezer köbméteres gáztárolójának magas-szerelési munkáit. a ganz mávag mozdony-, vagon-és gépgyár hidgyáregységével - a szerelés kivitelezőjével - közölték, hogy elégtelennek tartják a munkaszervezést, veszélyesnek a szakképzetlen munkaerő foglalkoztatását, a magas-szerelési technológia nincs részletesen kidolgozva, műveletekre bontva. jószerint a vezető szerelő rutinján múlik a tároló építésének irányítása.

a nagy ügyességet, jártasságot igénylő munkán egyebek között husz szombathelyi lakatost alkalmaznak, akik eddig az afit 12-es autójavító vállalatnál dolgoztak. hiába részesültek balesetvédelmi oktatásban, gyakorlatlanságuk miatt könnyebben megsérülhetnek, lezuhanhatnak az oszlopokról. sohasem dolgoztak ilyen „légtornász”, munkahelyen.

a tíz millió forint értékű beruházáson szombathely megfelelő téli gázellátása múlik. mégis az emberélet védelmében addig nem folytatható a 32 méteres magasságban az oszlopok közti ugynevezett andráskötések, körjárdák szerelése, amíg kötélletráról, szerelő kosárról nem gondoskodnak./mti/

--
- 40 -

16.18/um

14-16⁵⁰

bb 65. szurdi István belkereskedelmi miniszter

k ni/tm um ie la

1973. október 30.

vezetésével kedden hazaérkezett az a delegáció, amely október 26-29. között részt vett varsóban a kgst belkereskedelmi miniszteri tanácskozó testület 5. ülésén./mti/

--

bb 66. a jövő évi állami költségvetés az országgyűlés kulturális bizottsága előtt

t pr/mm um zs la

1973. október 30.

fehér Péter, az mti tudósítója jelenti:

Dr. Ortutay Gyula elnökletével kedden a parlamentben ülést tartott az országgyűlés kulturális bizottsága. a tanácskozáson - amelyen részt vett dr. Orbán László művelődésügyi minisztériumi államtitkár, Tétényi Pál, a magyar tudományos akadémia főtitkárhelyettese, valamint dr. Szatmári István, az országos testnevelési és sporthivatal elnökhelyettese - a képviselők megvitaták a jövő évi állami költségvetés tervezetét.

Dr. Garamvölgyi Károly, a pénzügyminiszter első helyettese tájékoztató előadásában vázolta az idei költségvetés teljesítésének - az esztendő utolsó évtizedének elején már több-kevesebb biztonsággal megállapítható - várható alakulását. elmondotta, hogy az 1973-as év lezárásakor összességében minden bizonnyal pozitív mérleg vonható majd meg, hiszen a népgazdaság kedvező, a tervben meghatározott irányban fejlődik. a jövő esztendőről szólna kiemelte: egész gazdaságunknak dinamikus, egyenletes fejlődésre kell törekednie - megfelelő egyensúlyi körülmények között.

részletesen szólt a társadalmi közös fogyasztás 1974-re tervezett alakulásáról, a kulturális ágazat várható fejlődéséről - a kulturális bizottság tagjait közelebbről érdeklő pénzügyi tervekről.

/folyt.köv./

16.25/um

- 41 -

14-16⁵⁰

bb 66./ a jövő évi ...folyt./um

dr. garamvölgyi károly tájékoztatóját követően a képviselők megelegedéssel nyugtázták, hogy már akkor hozzáfűzhetik észrevételeiket a gazdálkodás programjához, amikor annak még csak főbb arányait, vázlatos terveit dolgozták ki a szakemberek. /a kész törvényjavaslatot, a kiadások és bevételek alakulásának országos tervét egyébként még egyszer görcső alá veszi majd a kulturális bizottság./

a felszólalók egyöntetű véleménye volt, hogy - ha talán nincs is a kulturális ágazatnak olyan területe, ahol ne tudnának még néhány milliót hasznosan elkölteni - a jövő évi állami költségvetés összeállítói körültekintő munkát végeztek, az 1974-es pénzügyi program jó alapot, összességében elegendő fedezetet biztosít a legfontosabb feladatok elvégzéséhez. szóba került, hogy tetemes összeg jut a természettudományi, műszaki képzés fejlesztésére, de nem szorulhat háttérge a humán képzés, a tanárképzés, s a már gyakorló pedagógusok ügye sem. ezen a területen lemaradást kell pótolni, s ennek a költségvetésben is tükröződnie kell.

a képviselők szóvá tették, hogy emelkedik a könyvek, különösen a szakkönyvek ára, s nagyon drágák az iskolai sportszerek is. az iskolai sportoktatás, testnevelés fontosságára több hozzászóló is kitért: nem találták megnyugtatónak a heti harmadik tornaóra bevezetéséről intézkedő rendelet végrehajtását. elhangzott az is, hogy az iskolák egyrésze még ma is tanteremhiánnyal küzd, sok általános iskolában még mindig délelőtt-délutáni, váltakozó tanítás folyik. ezekben az oktatási intézményekben - helyiség hiján - nem lehet életképessé tenni a szakköröket, nem lehet úttörő foglalkozásokat tartani. a képviselők úgy vélték, hogy sok olyan falusi kulturotthon akad, amelynek létezése nem indokolt, hasznosabban szolgálna óvodaként, iskolai tornateremként. a tanácsok figyelmébe ajánlották: fokozottabb szigorral ellenőrizték a kulturotthonok, művelődési házak tevékenységét, körültekintőbben járjanak el a működési engedélyek kiadásánál.

a kulturális bizottság ülése dr. ortutay gyula zárszavával ért véget. a vitában felszólalt salamon hugóné, dr. szép zoltán, dr. papp dénesné, dr. szabó józsef, petrovics emil, káli ferenc, sebesi lászlóné, dr. orbán lászló és raffai sarolta országgyűlési képviselő. /mti/

--
- 42 -

16.30/um

NA 1705

bb 67. gerle imre köszöntése

-ju la

1973. október 30.

gerle imrét, a kőosz elnökét, a párt és a munkásmozgalom régi harcosát 75. születésnapja alkalmából az mszmp központi bizottsága nevében kedden köszöntötte nyers rezső, a politikai bizottság tagja, a központi bizottság titkára. jelen volt párdi imre, a kb gazdaságpolitikai osztályának vezetője. /mti/

--

felhasználható: 19 órákor!

bb 68. a rádió gyermekkorúsának bemutatkozása komáromban

vid-ju fm la

1973. október 30.

a magyar rádió és televízió gyermekkorúsának vendégszereplésével nyitották meg kedden az új hangversenyévadot komáromban. botka valéria és csányi lászló vezényletével nagy sikerű koncerttel mutatkozott be a népszerű együttes a városban.

a bérletes hangversenysorozat többi előadása is igényes programot kínál a zeneszerető közönségnek. többek között a camerata hungarica-együttes és a magyar hárfás trió készül komáromi vendégszereplésre. /mti/

--

bb 69. ötven kiállítás, tudományos ankét, mintegy nyolcezer látogató a szolnok megyei muzeumi hónap mérlege

vid/fm-ju la

1973. október 30.

a néprajzi, nyelvjárási és honismereti pályázat jászberényi eredményhirdetésével kedden véget értek a muzeumi, műemlékvédelmi és honismereti hónap szolnok megyei eseményei. az októberi műsor minden eddig felülmúlva gazdag volt. ötven kiállítást, ankétot mintegy nyolcezeren látogattak. szolnokon az országos muzeumi hónap megnyitásával egyidőben mutatták be a közönségnek a ,,plein air a képzőművészetben,, című tárlatot. karcagon félezernél többen vettek részt a györfly istván nagykun muzeum új épületének avatásának és a nagykunági krónika című színes, néprajzi kiállítás bemutatóján.

/ folyt. köv. /

17.55/ju

- 43 -

NA 1825

bb 69. / ötven kiállítás, ... 1. folyt./-ju

jászberényben a munkásmozgalmi kutató munka eredményeiről és feladatairól számoltak be a párttörténeti intézet közreműködésével. kunszentmártonban az egykori agrárproletárok, summások életéről, az agrármozgalmakról tanácskoztak. nagy érdeklődés kísérte a tiszai vízlépcsőnél végzett régészeti kutatómunka eredményeit ismertető előadást és kiállítást. szolnokon a pest-buda-óbuda című fővárosi centenáriumi kiállítás, a szolnok-zugló közötti vetélkedő, a honismereti szakkörvezetők megyei tanácskozása állt az érdeklődés középpontjában. mezőturon és tö-rökszentmiklóson a népi hangszereket vonultatták fel, tiszajenőn honismereti hetet, tiszasason bányai kornél költő emlékkiállítást rendezték meg. /mti/

--

bb 70. a munkásműveltségről tanácskoztak a martfői tiszai cipőgyárban

vid/fm-ju la

1973. október 30.

a martfői tiszai cipőgyárban tanácskozott kedden a bőripari dolgozók szakserverzetének elnöksége. megvitatták a több mint hatezer dolgozót foglalkoztató gyár közművelődési munkáját, a munkások továbbképzésében elért eredményeket. a tiszai cipőgyárban az idén százötven dolgozó részvételével általános iskolai tanfolyamot indítottak az alapfokú végzettséggel nem rendelkezők részére. mivel a gyár dolgozóinak többsége nő, családanya, a cipőgyári szocialista brigádok fokozott segítséget nyújtanak a továbbtanuló munkatársaiknak. az iskolába járó családanyák gyermekeire az előadások idején felváltva vigyáznak, és részt vállaltak a gyengébben tanulók vizsgára való felkészítésében is.

a gyárban működő művelődési központ és a szocialista brigádok között jó kapcsolat alakult ki, ennek köszönhető többek között, hogy az idén meghirdetett nyolc előadásból álló színházi sorozatra ötszázötvenen vettek bérletet. a gyárban dolgozók hetvenöt százaléka bejáró, számukra rákóczifalván és tiszaföldváron klubot hozott létre a cipőgyár.

néhány hónappal ezelőtt szocialista szerződést kötött a corso nagykereskedelmi vállalat és a tiszai cipőgyár, amelyben a termelő garanciát vállalt a cipők minőségéért, a gyermekláb-
belik árának rögzítéséért, a kereskedelem pedig az ellátás javítását foglalta szerződésbe. a szocialista szerződést hamarosan kiterjesztik az alapanyaggyártó simontornyai bőrgyárra is, s ebben a szerződésben megállapodnak a szocialista brigádok tapasztalatcseréjéről, a közművelődési feladatok közös megoldásáról is. /mti/

--

18.07/ju

MS 1840

- 44 -

bb 71. a magyar jogász szövetség elnöksége

tr-ju zs la

1973. október 30.

kedden ülést tartott, amelynek napirendjén a magyar jogász szövetség tevékenységének értékelése, a szövetség előtt álló feladatok és perspektívák című előterjesztés szerepelt. a kibővített elnökségi ülésen megjelent és felszólalt dr. korom Mihály igazságügyminiszter, dr. szakács Ödön, a legfelsőbb bíróság elnöke és dr. szénási Géza legfőbb ügyész. /mti/

--

embargo: 19 óráig!

bb 72. csou en-laj,

pá-ju la

1973. október 30.

a kínai népköztársaság államtanácsának elnöke fock jenőnek, csi peng-fej külügyminiszter péter jánosnak táviratban mondott köszönetet a kínai népköztársaság megalakulásának 24. évfordulója alkalmából küldött üdvözlésükért. /mti/

--

bb 73. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától 18 óráig!

-ju la

1973. október 30.

34. rizstermesztési rekord
35. szakszervezeti könyvtár miskolcon
36. kunt ernő kiállítása ózdon
37. a tátrai vonósnégyes hangversenye székesfehérvárott
38. faipari rekonstrukció
39. toronyház síófokon
40. ülést tartott az operatív bizottság
41. magyar-svájci hosszulejárati gazdasági megállapodás
42. tsz-tagok szervezett üdültetése
43. sokgyermekes szülőket ajándékoztak meg
44. magyar-lengyel barátsági nap

45. magyar-ndk baráti találkozó
46. a téli közlekedés előkészületek szabolcsban
47. amerikába utazott az mrt szimfonikus zenekara
48. műszaki ismeretterjesztés
49. „nagyakarítás”, miskolcon

10. Fiume - magyar ellemiszeripari gazdasági együttműködés.
/ folyt. köv. /

18.25/ju

- 45 -

MS 1840

bb 73. / a belföldi ... 1. folyt./-ju

51. lucernatermesztés
52. az utók fele fizikai munkás
53. szalastakarmány-gyorsszáritó
54. koronátávcső debrecenben
55. elhunyt dr. varga endre
56. köpeczi béla fogadta markiewicz professzort
57. új fejtes a kossuth bányán
58. kubai pártmunkásküldöttség
59. kádár jános távirata reimannhoz
60. borbély sándor a perui kp kongresszusára utazott
61. vietnami védégek a béketanácsnál
62. sajtótájékoztató az ovh-ban
63. új nyomda kaposvárott
64. balesetveszélyesség miatt leállítottak egy munkát
65. szudri istván hazaérkezett
66. az országgyűlés kulturális bizottságának ülése
67. gerle imre köszöntése
68. a rádió gyermekkorúsának bemutatkozása komáromban
69. a szolnok megyei muzeumi hónap mérlege
70. tanácskozás a munkásműveltségről
71. a jogász szövetség elnöki ülése
72. csou en-laj távirata
73. hírjegyzék

/mti/

--

f e l h a s z n á l h a t ó 22 ó r á t ó l !

bb 74. a román rádió és televízió

fk-ju zs la

1973. október 30.

szimfónikus zenekara kedden este a zeneakadémia nagytermében nagysikerű hangversenyt adott. a koncerten megjelent dr. simó jeno művelődésügyi miniszterhelyettes és ioan cotot, a román szocialista köztársaság budapesti nagykövete. /mti/

--

19.00/ju

- 46 -

NA 79²⁵

bb 75. időjárásjelentés

pá-ju la

1973. október 30.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. október 30-án, kedden este:

szeles, hűvös idő

várható időjárás szerda estig: felhőátvonulások, szórva-nyosan előforduló futóesőkkel. élénk, időnként erős, északnyugati, északi szél. a legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 5-10 fok között. /mti/

--

bb 76. a bartók színház

la-ju la

1973. október 30.

igazgatósága közli, hogy a férfikor nyilvános főpróbája november 1-én, csütörtökön este hét óra helyett délelőtt tíz órakor lesz. /mti/

--

bb 77. halálos közlekedési baleset ujbudán

i ms/pá um la

1973. október 30.

kedden budapesten a iv. kerületben a váci ut és az árpád ut sarkán baráth gézáné 48 éves ujbudai takarítónő a már lecsengetett 55-ös villamosról akart leszállni karján egy 2 éves gyermekkel és a villamos alá esett. a szerencsétlen asszony olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy röviddel a kórházba szállítása után meghalt. a kisgyerek szerencsére kiesett kezéből, úgyhogy semmi baja nem történt. /mti/

--

- 47 -

21.05/um

NA 21¹⁰

bb 73. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától
zárási

um la

1973.október 30.

74. román rádiózenekar
75. időjárásjelentés

76. bartók színház
77. halálos közlekedési baleset
78. hírjegyzék

/mt1/

--

- 48 -

21.08/um

N 2115

bb 74. a magyar népköztársaság

1973.október 30.

gg um szb

elnöki tanácsa elismerte guinea-bissau köztársaságot. ez alkalomból losonczi pál, az elnöki tanács elnöke luiz cabralt, az államtanács elnökét, péter jános külügyminiszter victor saude maria külügyminisztert táviratban üdvözölte./mt1/

--

- 49 -

- v é g e -

21.55/um

2200